

POLLETNI POSLOVNI USPEH 1971

STANE KULOVEC ŠEF GRS

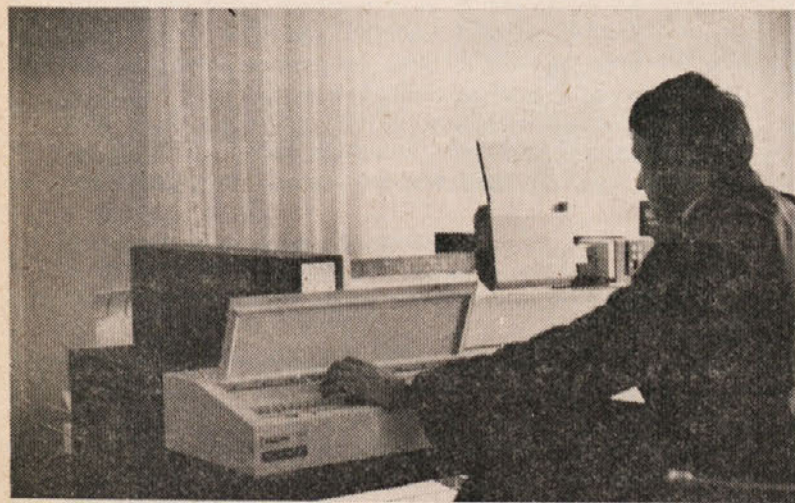
Kakor vsako gospodarsko organizacijo, tako tudi naše podjetje sili splošni gospodarski položaj, da pogledamo podatke gospodarjenja za prvih šest mesecev 1971. Prav tako pa tudi notranji predpisi podjetja zahtevajo, da seznamimo z osnovnimi podatki in rezultatom proizvodnje celoten kolektiv.

Navedeni podatki se nanašajo le na gradbeništvo (brez menze in počitniškega doma) in sicer:

6. Ostanek dohodka

— dobiček
(za rezervni sklad, poslovni sklad za osnovna in obratna sredstva, sklad skupne porabe s prispevki za izobraževanje in rekreacijo, giblivi del osebnih dohodkov ter za prispevke družbenih služb)

4,957.098

O nabavi in uporabnosti računalnika smo že poročali v prejšnji številki. Do danes so že uvedeni postopki v zvezi z izdelavo predračunov in situacij, ter z obdelavo podatkov o kupcih in dobaviteljih. Prav v teh dneh pa se programira obdelava osebnih dohodkov, ki bo stekla z novim letom. Prve začetne težave so prebrodene in računalnik začenja izpolnjevati svojo vlogo. Na sliki: programer tov. Zohar Rudi testira program za novouvedeno fazo obdelave (situacije)

1. CELOTNI DOHODEK	dinarjev	62,354.371
(realizacija storitev, proizvodov in drugi dohodki)		
2. Vsega porabljenega sredstva		
(material, storitve, amortizacija, izredni izdatki in razlika nedokončane proizvodnje v začetku in na koncu leta)		38,676.082
3. DOHODEK		23,678.289
4. Pogodbene in zakonske obveznosti		2,394.780
5. Za osebne dohodke		16,326.411

Če ne bi pri finančnem rezultatu upoštevali vseh elementov in strukture realizacije (prepočasno nakazovanje, odlaganje plačil, nelikvidnost bank itd.), kakor tudi posledice restriktivnih ukrepov, bi bil doseženi dohodek za prvo

polletje še dovolj ugoden. Uspeh povečuje tudi funkcionalna amortizacija, ki znaša v tem obdobju din 710.000. Pospešena amortizacija bo skrajšala amortizacijsko dobo osnovnih sredstev, obenem pa povečala finančna sredstva za nabavo novih osnovnih sredstev.

V pregledu strukture dohodka in dobička je navedeno, da je 4% stanovanjski prispevek med zakonskimi obveznostmi in je tako primerjava leta 1970 in 1971 tudi pri čistem dohodku zagotovljena.

Samoupravni sporazum ugotavlja, da čisti dohodek predstavljajo sredstva, ki ostanejo delovnim organizacijam od dohodka po poravnavi zakonskih in pogodbenih obveznosti. Pri delitvi finančnega rezultata bo potrebno upoštevati, poleg programa osnovnih sredstev, zlasti nujno povečanje obratnih sredstev. Nelikvidnost v celotnem našem gospodarstvu prihaja do izraza še posebej v gradbenih podjetjih. Stalne razprave o vprašanju likvidnosti (mesečno ugotavljamo stanje obratnih sredstev z obračuni, dnevno pa na podlagi tekoče evidence) nam prikazujejo, da so vedno večje razlike med viri obratnih sredstev in njihovo vezavo.

Gibanje obratnih sredstev v prvem polletju je doseglo 30. 6. 1971 naslednje stanje:

I. VIRI	dinarjev
1. Poslovni sklad in krediti	
a) posl. sklad	
— obratna sredstva	15,766.929
b) krediti za občasna obratna sredstva	
— LB po-družnica Celje	7,933.185

— LB	213.230	8,146.415
Ljubljana	213	8,146.415
c) dolgo-ročni krediti		
— za trajna obratna sredstva	687.561	
— krediti za stanov. graditev	3,524.558	
— krediti za 3 leta	1,028.268	5,240.387
Skupaj od a) do c)		29,153.731
2. Dobavitelji		16,886.787
3. Avansi in predplačila		20,547.721
4. Pripravljalna dela		1,747.521
5. Rezervni sklad Vsega od 1 do 5		2,059.087
		70,394.847

II. VEZAVA (PLASMAJI)

6. Kupci (po situacijah in računih)	34,429.707
7. Denarna sredstva	1,962.127
8. Zaloge materiala	10,998.510
9. Zaloge drobnega inventarja	3,466.022
10. Nedovršena proizvodnja	20,195.702
11. Pripravljalna dela	453.925
12. Komunalno urejanje in zemljišča	6,224.243
13. Oročena (deponirana) sredstva (k. 170.056)	6,506.304
14. VSEGA od 6 do 13	84,236.540
RAZLIKA (II—I)	13,841.693

(Nadaljevanje na 2. strani)

Tovarna »Aero« je v novem obratu v Šempetru, katerega so gradili delavci sektorja Zalec, že pričela z normalno proizvodnjo. Objekt je lep in vidno izstopa iz pokrajine.

POLLETNI POSLOVNI USPEH 1971

(Nadaljevanje s 1. strani)

Količnik obračanja poprečno izkoriščenih obratnih sredstev v prvem polletju 1971

$$\text{zap. št. PU} \frac{27,5 \text{ str. 2}}{126,5 \text{ str. 5}} = \frac{62,354.371}{32,123.868} = 1,94$$

Iz navedenega stanja obratnih sredstev je razvidno, da se je poslovni sklad, del za obratna sredstva, znižal na din 15,767.000, ker je znašal v začetku leta 1971 din 17,030.000 in sicer zaradi obračunane amortizacije na eni strani in nabavljenih osnovnih sredstev na drugi strani. Ker je poslovni sklad naš najmočnejši vir obratnih sredstev, moramo ugotoviti, da je delno obremenjen tudi z oročenimi finančnimi sredstvi. Obseg lastnih obratnih sredstev je s tem, čeprav samo začasno, omejen in je zaradi tega potrebno pri analizi obratnih sredstev tudi to upoštevati. Končno je treba omeniti, da splošna nelikvidnost v znatni meri vpliva na poslovni sklad, kar pa zopet povzroča veliko nihanje razpoložljivih finančnih sredstev v proizvodnji ob celim letu. Zaključek je lahko samo ta, da je nujno imeti čimveč prostih lastnih finančnih sredstev. Za stanovanjsko graditev nam je poslovna banka letos prvič odobrila dolgoročni kredit, ki je pa preizek za predvideni obseg del. Z ozirom na to, da je banka ugotavljala in odobrila dolgoročne kredite za gradnjo stanovanj na podlagi obstoječih kratkoročnih stanovanjskih kreditov, je bila višina letnih odvisna od obsega proizvodnje stanovanj v določenem obdobju. Iz pregleda obratnih sredstev so razvidni krediti za trajna obratna sredstva in tudi srednjeročni krediti (za 3 leta), ki se pa polletno, zaradi odplačila anuitet, znižujejo.

Upniki so znašali 1. 1. 1971 din 12,296.000 in so se zvišali v prvem polletju že na 16,742.000 din. Dobavitelji so kreditirali 93 dni (1970 pa 41 dni). Tožbe so vse bolj pogoste, niso pa redki dobavitelji, ki zahtevajo predplačila za material in storitve.

Avansi se bodo še vnaprej stalno zniževali zaradi obračunov dovršenih del.

Iz seznama dolžnikov vidimo, da je bilo mesečno povprečje din 30,664.313 z vezavo 112 dni (1970 111 dni). Stanje terjatev pa je do sedaj najvišje in je njihova sestava naslednja:

	dinarjev
1. situacije investicij	26,248.575
2. situacije stanovanjskih objektov	821.790
3. razni računi storitev in proizvodov	6,719.837
4. kupci za osnovna sredstva	639.505
Skupaj kupci	
30. 6. 1971	34,429.707

Odlaganja plačil in kreditiranja (že izvršenih del) znašajo za to obdobje din 7,973.812, od tega za leto 1971 din 4,314.657. Zapadle terjatve bomo morali še bolj intenzivno terjati, vse posa-

mezne primere iz preteklega leta in starejše pa dokončno razčistiti in vnovčiti.

Kljub zelo velikemu pomanjkanju materiala na tržišču npr. cementa, betonskega in profilnega železa, cevi itd. so zaloge materiala (brez drobnega inventarja) znašale v povprečju din 9,934.000, kar pomeni, da je nivo optimalnih zalog precej prekoračen. Vezava materiala je znašala 94 dni (v letu 1970 102 dneva).

Določene zaloge materiala so v podjetju nujne in predstavljajo vezan denar. Zato zaloge pod pritiskom inflacije zahtevajo še dodatna finančna sredstva, kar gre na škodo razpoložljivih likvidnih sredstev. Pri tem ne smemo pozabiti, da se prodajna cena gradbenih del le postopoma dviga in ne more sproti pokrивati nastalih razlik v cenah zalog materiala.

Na podlagi odobrenega programa za nabavo osnovnih sredstev smo jih v prvih šestih mesecih nabavili za din 5,194.000. Pri problemu obratnih sredstev smo že omenili, da priliv denarja ne zadostuje za vse obveznosti. Zato je odbor za organizacijo in razvoj podjetja sklenil, da se začasno odloži nadaljnje nabave osnovnih sredstev. Pri tem naj omenimo tudi to, da je bila določena, zaradi hitrejšje amortizacije gradbene mehanizacije, tudi že navedena funkcionalna amortizacija, ki bo pa do konca tega leta verjetno, zaradi revalorizacije osnovnih sredstev, vključena v predpisane povečane amortizacijske stopnje. Skupno in dokončno vrednost osnovnih sredstev, ki bodo nabavljena v letu 1971, bo potrebno vsaj v mesecu oktobru ponovno pregledati, ko bodo znani podatki devetmesečnega obračuna. Zastoj bi postavljali, pisali in razpravljali o urejanju in izboljševanju pogojev gospodarjenja, če ne bi bilo jasno, da se ti morajo zaostriti in vključiti v normalne okvire. Vprašati se je treba, če so naraščanju proizvodnih stroškov vzrok edine cene? Če obračun določenega obdobja ne bi imel namena, da čimbolj razčisti celotno poslovanje in pripomore k še boljšemu rezultatu, bi bil prikaz poslovnega uspeha lahko še bolj kratek in tudi poenostavljen. Že danes je namreč jasno, da se slabo gospodarstvo v bodočnosti ne bo moglo obdržati in bodo nesposobna podjetja morala prej ali slej izginiti z odra gospodarskega dogajanja. Vsi pa se dobro zavedamo, da prav gradbeništvo prizadene vsaka restrikcija, še bolj pa reforma. Okrepitev gospodarstva zahteva konkretne dogovore, ukrepe in dejanja, ki naj zajezijo poplavo besed. Objektivne težave nas vsak dan opozarjajo in silijo, da moramo vsa naša prizadevanja usmeriti k čimbolj racionalnemu delu.

Pri spremenjenih, dodatnih in več delih je treba vse sproti obračunavati in potem zaradi pokrivanja razlik pravočasno predlagati naročnikom del v plačilo (to zahtevajo tržna gibanja pa tudi sodobne metode sprejemanja poslovnih odločitev). V zvezi z zmanjšanjem obsega investicijskih del smo prisiljeni, da posvetimo še več pozornosti nekaterim bolj ali manj odprtim vprašanjem. Sedanja situacija ne more tolerirati težnje, da se posamezni problemi predolgo odlagajo. Če

hočemo nelikvidna sredstva spremeniti v likvidna tj. v denarno obliko, moramo to reševati, kar je seveda razumljivo, v okviru poslovne politike podjetja. Če se del nelikvidnosti zrcali v premajhni poslovnosti, potem je zadnji čas, da prisluhnemo odkri-

tim in dobronamernim pripombam in odločno ukrepamo brez bojazni za prehodne nevspečnosti. Logični sklepi ne dopuščajo prav nobenih utvar, da se ne bi mogle postopoma odstraniti ovire, ki v vsakdanjem delu in življenju še zadržujejo hitrejši napredek.

CIRILU POGRAJCU V SPOMIN

Zopet je zavihrala črna zastava in oznanila, da je kruta smrt ponovno posegla v vrste našega kolektiva. Neverjetna vest o tvoji nenadni smrti nas je globoko pretresla, saj smo še pred nekaj dnevi skupno reševali nujne in težke gospodarske probleme podjetja — lastne investicije, prodaja stanovanj, problem objekta Agrotehnike — vse to je še tako sveže, da prosto ni mogoče verjeti, da iz tvojih ust ne bo nikoli več pripomb in predlogov za reševanje tekočih zadev.

Delovno mesto, ki si ga z veseljem opravljal, je bilo odgovorno — ne pa tudi hvaležno. Upravljal si ga mirno, uspešno in strokovno za dvig in procvit kolektiva. Kot takšnega so te poznali in cenili, kakor tudi spoštovali tako poslovni partnerji, s katerimi si imel mnogo opravkov, prav posebno pa tvoji sodelavci, stanovski kolegi in mnogi prijatelji, ki te danes tako številno spremljajo na tvoji poslednji poti.

V kolektivu, ki ga zapuščas, si neumorno sodeloval in prispeval po svojih najboljših močeh in sposobnostih — celih dvanaest let, popreje pa si opravljal dolžnosti pri celjskem Graditelju.

Generacija gradbenih delavcev, kateri si pripadal tudi ti, je v povojnih letih mnogo prispevala k izgradnji porušene domovine, z vso vnemo pa si v tem sodeloval tudi ti. V letih udejstvovanja na procvitu in razvoju našega lepega mesta, pa si bil močno udeležen v nekaterih soseskah, ki dajejo svojstveni pečat njegovemu modernemu izgledu. Vendar tvoje delo na tem področju ni dokončano, pustil si vrzel, ki je kolektiv ne bo lahko in niti hitro nadomestil.

Ciril, mnogo prezgodaj, poln idej, elana in načrtov za prihodnost, star šele 51 let, si nas zapustil popolnoma nepripravljen, svoj kolektiv, kakor tudi tvojo ljubečo družino, s katero ste gojili še posebne načrte za bodočnost, ko bi odšel v zaslužen pokoj. Vendar je kruta usoda hotela drugače.

Da, smrt, ta nepričakovana sila, pride zahrbtno in udari tam, kjer najhuje prizadene. Vendar življenje od nas zahteva in terja, da se soočimo s kruto stvarnostjo. To pomeni, dragi Ciril, da bomo tvoje zastavljeno delo, tvoje ideje poskušali po svojih najboljših močeh in sposobnostih nadaljevati in izpeljati, kakor je to bila tvoja vroča želja. Spomin nate, na tvoj lik, nam bo pri tem dajal moč in spodbudo.

Težko prizadeti družini — soprogi in hčerkama — kakor tudi ostalemu sorodstvu izrekam v imenu kolektiva Ingrad, Društva gradbenih inženirjev in tehnikov, kakor tudi v svojem imenu, iskreno in globoko sožalje in obljubljam, da jim bo kolektiv ob tej bridki izgubi stal zvesto ob strani.

Hvala ti za vse, slava ti!

Celje, 27. 8. 1971

Govor direktorja podjetja ob krsti pokojnega Cirila

IZOBRAŽUJMO SE!

MLADINCI PRED KONFERENCO

Delavska univerza Celje razpisuje za šolsko leto 1971/72 naslednje seminarje, tečaje in šole:

DRUŽBENO-EKONOMSKO IZOBRAŽEVANJE:

- politične šole za samoupravljalce in družbenopolitične delavce
- seminarje za vodstva samoupravnih organov in komisij
- problemske seminarje za družbenopolitične delavce in samoupravljalce
- aktualne problemske seminarje in predavanja za vodstvene kadre v delovnih organizacijah
- uvajalne seminarje za novo zaposlene mlade diplomante srednjih, višjih in visokih šol
- uvajalne seminarje za mlade novo sprejete delavce
- druge oblike izobraževanja po naročilu

STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

- v oddelke za izredni študij poklicnih, delovodskih in tehniških šol (strojne, elektro, lesne, tekstilne, gradbene in druge poklice) in za pleskarje
- za poklice ozkih profilov raznih strok
- dopolnilno izobraževanje za razne poklice
- za avtoogeno in elektro varjenje
- za varstvo ljudi pri delu
- za kurjače centralnih kurjav
- za strojepisce, stenografe in knjigovodje
- za tehniške risarje
- za skladiščnike
- za voznike viličarjev
- za strojnike težke in lahke gradbene mehanizacije
- za vratarje in čuvaje
- za vodenje delovnih skupin
- o pnevmatiki v industriji
- za inštruktorje praktičnega pouka
- druge oblike izobraževanja po naročilu
- po naročilu in v sodelovanju z delovnimi organizacijami izdelujemo profile, programe in učne načrte za poklice širokih in ozkih profilov
- nudimo pomoč pri organizaciji in izvedbi praktičnega in teoretičnega pouka za pripravnike in novo sprejete delavce
- izdelujemo izobraževalne programe in preizkus znanja za varstvo ljudi pri delu
- izdelujemo elaborate o sistemizaciji delovnih mest in perspektivne programe za izboljšanje kadrovske strukture
- nudimo pomoč kadrovskim in vodstvenim delavcem pri razreševanju kadrovskih in izobraževalnih nalog v delovnih organizacijah

SPLOŠNO IZOBRAŽEVANJE:

- v oddelke osnovnih šol za odrasle — 5, 6, 7 in 8 razred
- v tečaje tujih jezikov I, II, in III stopnje nemškega, angleškega, italijanskega, ruskega in francoskega jezika
- v šolo za mlade kmetovalce

- v kuharske in šiviljske tečaje
- v tečaje za sprejemne izpite na višjih šolah
- v tečaje civilne zaščite
- v šole za starše
- v šole za življenje
- druge oblike izobraževanja po naročilu.

Na zavodu dobite tudi vse informacije za vpis na višje in visoke šole v skladu z razpisom Združenja visokošolskih zavodov v Mariboru. Organizirana so predavanja za izredni študij za Visoko ekonomsko komercialno šolo,

Višjo agronomsko šolo, Višjo pravno šolo, Višjo tehniško šolo, Višjo šolo za organizacijo dela.

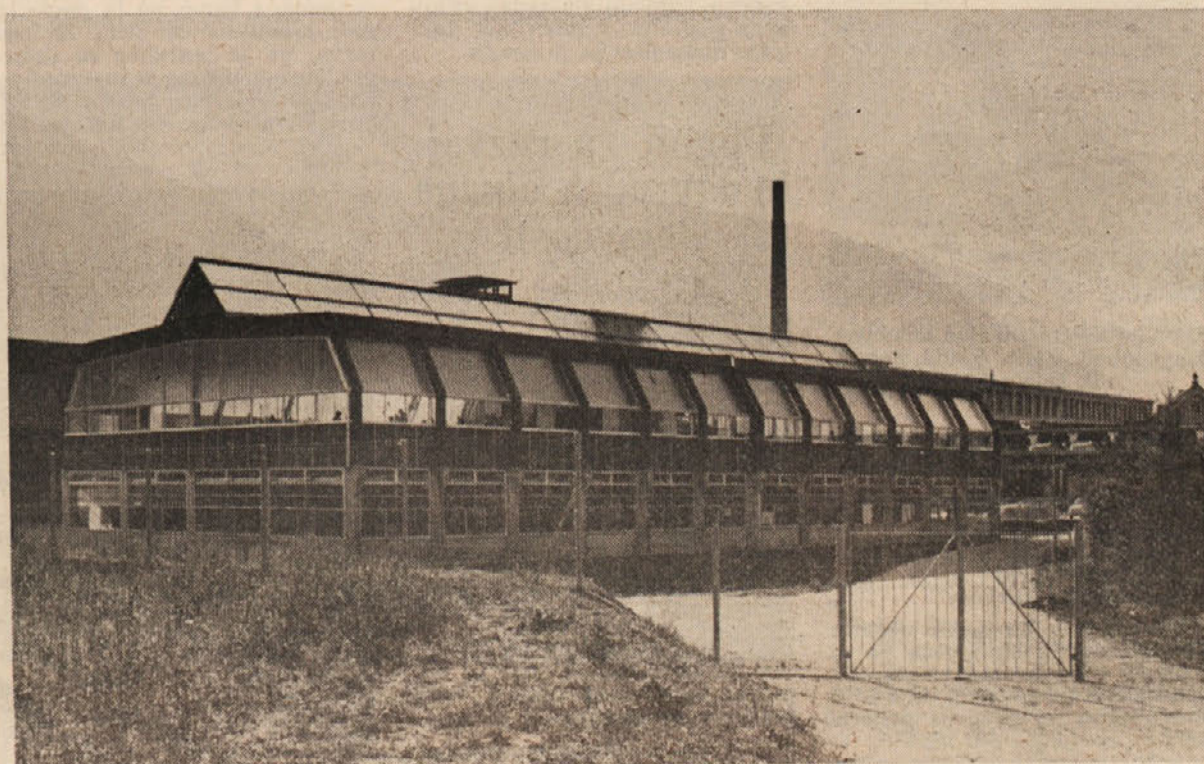
Vpis v oddelke za odrasle osnovnih, poklicnih, delovodskih in tehniških šol je do 10. 9. 1971. Za vse ostale oblike individualni vpis do 30. 9. 1971.

Vse oblike izobraževanja organiziramo na sedežu zavoda oziroma po naročilu družbenih in delovnih organizacij v drugih krajih.

Vse informacije dobite na zavodu v Celju, Cankarjeva ul. št. 1, tel. št. 25—34.

Strojna delavnica mizarstva nabasana s polizdelki opozarja na potrebo po rekonstrukciji, katere načrti so že pripravljeni

KOKO Konjice — vsa stavbno ključavničarska dela so izdelek kovinskih obratov

Aktiv ZM tudi preko poletja dokaj pridno dela. Mladi pravijo, da si bodo oddahnili šele tedaj, ko bodo počitek zares zaslužili.

Poglejmo nekaj najpomembnejših akcij aktiv ZM našega podjetja v zadnjih mesecih:

— 3. julija je aktiv organiziral zanimivo ekskurzijo na Verd, za tem pa so si mladinci ogledali še Postojnsko jamo.

— V juniju je imel ustanovni sestanek podaktiv ZM na sektorju Ljubljana. Po zelo zanimivi razpravi, kjer so mladi kritično spregovorili o problemih, ki jih tarejo, so si izvolili svoje prvo vodstvo. Vzdušje na dobro obiskanem sestanku je bilo zelo ustvarjalno. Upamo, da bo ostalo tako tudi naprej.

— O akciji na področju športa bomo poročali posebej.

Trenutno so v ospredju priprave na jesensko programsko in volilno konferenco. Gradivo za konferenco je že pripravljeno. Sekretariat aktiv ZM ga namerava razposlati v zadovoljivem številu po vseh sektorjih in obratih. V prvi polovici septembra se bodo o gradivu (program dela, poročilo) pogovarjali v vseh obratih aktiv in na sestanku mladih komunistov. Program bo s temi razpravami dopolnjen. Sprejet pa bo na konferenci, ki bo predvidoma združena s seminarjem za nove člane konference aktiv ZM podjetja. Seminar in konferenca bosta v drugi polovici septembra.

Franc Gazvoda
dipl. ekonomist

SEKTOR PROIZVODNIH

V maju leta 1970 sta se združila sektor zaključnih del in sektor centralnih obratov v sektor proizvodnih obratov s sedežem na Lavi. Jeseni istega leta pa se je osamosvojil še sektor za mehanizacijo s servisnimi obrati in je tako nastala dokončna formacija sektorja proizvodnih obratov, ki vključuje lesno industrijske in kovinske obrate.

proizvodne problematike po posameznih obratih z izpopolnitvijo obstoječe organizacije dela, čim boljše koriščenje kapacitet na osnovi pravičnega koriščenja delovnega časa ter uporabljanje sodobnih metod in oblik dela. Plan je visoko postavljen in zahteva mnogo tehničnega dela in prizadevnosti vseh zaposlenih, še posebno zato, ker je sestav obratov

Obrtniško obravnavanje razvoja gradbene obrti je nesmotno. Potreben je prehod v delno industrializacijo gradbene obrti: standardizacija, tipizacija in serijska proizvodnja so prioriteta naloga. Predvsem pa je tudi važno načelo, da se loči izdelavo, ki se naj izvrši v obratu in montažo na zgradbi. Takšno smer zahteva ogromen obseg stanovanjske izgradnje, ki se bo verjetno večal iz leta v leto. Vse to pa narekuje, da bo potrebno v gradbeni obrti ločiti:

— obrate, ki imajo pogoje za industrializacijo in ki bodo izvrševali investicijsko delo,

— obrate, ki bi izvrševali izključno uslužnostno delo, to so popravila, specialni izdelki in podobno.

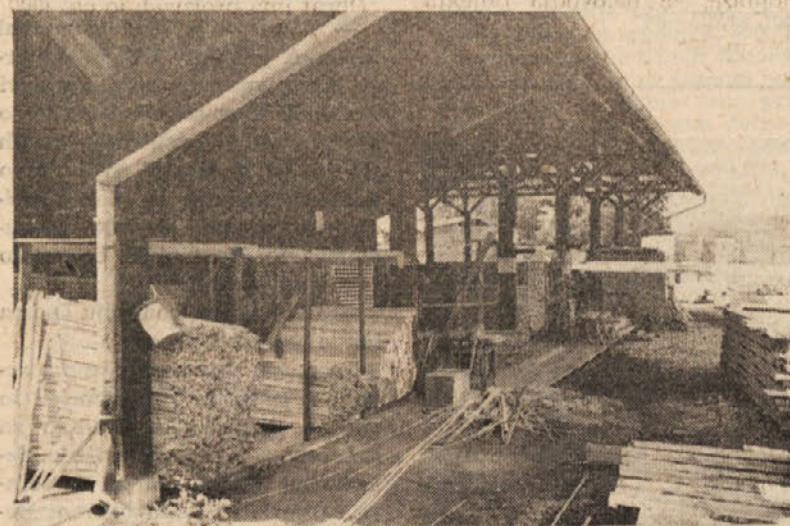
Tako kot se razvija gradbeništvo, bi se morala razvijati tudi gradbena obrt. Proučevanje gradbene obrti pa ni sistematično in zato igra vlogo kot otrok iz drugega zakona. In zakaj je temu tako? Odgovor je dokaj lahek: obrati so premajhni in vodeni na obrtni način. Le malo obratov ima tehnika, še manj inženirja. Temu ustreza je morda delitev in organizacija dela. Obrati nimajo povsem ugotovljenih tehničnih normativov, operativnih planov pa sploh ni. Koriščenje novitet je redko, če pa iste uporabimo, rado pride do neprilik.

Da bi garantirali hitrejši napredek in da bi vsestransko zadovoljili, je potrebno ustvariti pogoje in to:

Organizirati za posamezne stroke večje operativno sposobnejše obrate, kateri bi imeli organizirano proizvodnjo na industrijski način kjerkoli je mogoče. Čim več proizvodov naj bi delali serijsko ali masovno in to v obratu, na gradbišču pa bi se vršila samo montaža. Z večjo specializacijo dela bi šel vzporedno razvoj specializiranih orodij in inventarja, s čimer pa bi porastla tudi produktivnost dela. Za tak razvoj pa je potrebna že dolgo predlagana tipizacija proizvodov, koncentracija naročil, kar pa žal projektiva vedno ne osvaja. Da

Šef sektorja proizvodnih obratov Slavko Kukovec, dipl. gradb. teh.

Gomilsko — pokrito delovišče tesarjev-konstrukterjev, polno že izdelanih elementov vodnega stolpa Cinkarne

Pod lesne obrate spadajo:

- mizarska delavnica,
- tesarstvo — konstrukcije in barake,
- žaga s sušilnico,
- slikopleskarska delavnica

Skupaj je v lesno industrijskih obratih 102 zaposlenih, letni plan pa je 8,100.000 din.

Poznani dolgoletni član kolektiva, lesni tehnik Rafko Funkl, pomočnik šefa sektorja

Pod kovinske obrate spadajo:

- elektrodelavnica,
- ključavničarska delavnica,
- kleparska delavnica,
- vodovodna delavnica,
- centralna kurjava

Skupaj je v kovinskih obratih 119 zaposlenih, letni plan pa je 9,800.000 dinarjev. Letni plan za celotni sektor je torej 17,900.000 din, realizacija za prvo polletje 1971 pa znaša že 9,509.802 din.

Proizvodne naloge, ki dosega skoraj 2 milijardi starih dinarjev, narekujejo poleg ostalega študij

močno razdrobljen po strokah oziroma načinu dela. Pri vsem tem pa nas ovira pomanjkanje materialov in opreme ter zamuje rok, ki so problem že dolga leta. Dogaja se namreč tudi to, da so obrati brez dela v največji sezoni, ker gradbišča ne naročajo pravočasno obrtnih del, da pa je potem tempo dela takšen, da trpi kvaliteta izvršenih del. Material je slabo kontroliran in napake, ki se naknadno pojavljajo, silno kvarno vplivajo na ugled celotnega podjetja. Primanjkuje tudi lažje mehanizacije in orodja.

Pogoji za razvoj in napredek obrtne dejavnosti

Razvoj stavbne obrti je tesno povezan z razvojem in napredkom gradbeniške panoge v celoti. Zato mora biti ta razvoj skladen in organsko povezan z razvojem gradbeništva in gradbene industrije.

Pomanjkljivosti sedanje organizacije stavbne obrti so:

- obrati — delavnice so še vedno premale, razdrobljene, organizacijska stopnja dela nizka
- obrtniška, to je nemehanizirana;

— proizvodnja se odvija na osnovi posameznih naročil, brez popolnih projektov;

— zaradi malih kapacitet obrati niso sposobni prevzemati večja dela, zaradi česar je draga in neekonomična proizvodnja.

Del železnega rešetkastega nosilca za prekritje 24 m razpetine, izdelek stavbnega ključavničarstva

pa ne bi izžvenelo kot da v podjetju res nič ne velja, moram pripomniti, da se stvari že obračajo na bolje. Prvi koraki so napravljani na Gomilskem, kjer se bo izvršila rekonstrukcija obstoječega obrata. Mizarski obrat je prišel s svojimi kapacitetami tako daleč, da mora pristopiti k razširitvi strojnega dela in s tem osvojiti serijsko oziroma masovno proizvodnjo. Kvaliteta proizvodov tega obrata je pohvalna in bi bilo škoda odstopiti od rekonstrukcije. Z manjšimi stroški vlaganja v investicije bi lahko izdelani program podvojil proizvodnjo že ob samem izvajanju rekonstrukcije. Sedanje delavnice bi razširili na južni strani ležečega dvorišča in gospodarskega poslopja, ki ga uporablja Dom upokojencev, v en objekt, ki bo tvoril ročno in strojno delavnico, nitrolakirnico, brusilnico, skladišča surovin in proizvodov ter pisarne.

Ta kompleks bi obsegal ca. 2000 m².

OBRATOV V BESEDI IN SLIKI

Delavski svet je na zadnji seji potrdil program rekonstrukcije s predlogom, da prevzamemo celotno nepremičnino Doma upokojenecv Gomilsko, ki obsega objekt doma upokojenecv, gospodarsko poslopje in zemljišče v površini ca. 30.000 m². Pogoj pa je, da podjetje prispeva 550.000 din za usposobitev bivšega doma onemoglih v Seneku na Polzeli. Pogodba je že podpisana z Občinsko skupščino Zalec, ki je bila tudi iniciator predloga in je že pričela z deli na

Z začetkom gradnje stanovanjskih objektov po sistemu Jugomont, je delavnica pristopila k delni serijski izdelavi oken in vrat, kar je dvignilo proizvodnjo za 60 %. V delavnici je enakomerno delo. Da ne bi bilo pre pogostih projektivnih muh, bi zadovoljili višini proizvodnje, pa tudi osebni dohodki zaposlenih bi se lahko dvignili.

V prihodnje izvršene izdelke ne bo mogoče popravljati ob mon-

Obrat konstrukcije tesarstvo in barake

Obrat konstrukcije, tesarstvo in barake — mojster Jože Knez, tehnični vodja Adolf Kregar, dipl. lesni tehnik.

O tem obratu se najmanj govori. Na objektu vzame izmere — zveže ostreže oziroma potrebno konstrukcijo, ko se bliža čas montaže, že delovodja objekta gleda, da bo pravočasno pokrit objekt, kajti s tem je ena od glavnih faz dela končana. Kritika na delo obrata je običajno takrat, ko noče odstopiti ali posoditi svojih ljudi za potrebe gradbišč. Nihče pa noče pomisliti, da ima obrat svoj plan, ki ga mora prav tako izpolniti. Obrat je ekspeditiven, kadar ima vse pravilno pripravljeno, nikakor pa ne more slediti, če je poklican predčasno. S tem izgubi skupina tudi na zaslužku, ker so dela v glavnem normirana.

Zadnje čase delamo konstrukcije raznih arhitektonskih oblik,

pri katerih skoraj vedno manjka jo detajli (primeri: samoprostrežna Rimske Toplice, Motel, Malga jeva itd.).

Žaga Gomilsko s sušilnico

Žaga Gomilsko s sušilnico — vodja obrata Bogo Andoljšek, tehnolog Milan Golavšek.

Obrat ima proizvodnjo ca. 2000 m³ rezanega in 3000 m³ okroglega lesa. Gozdno gospodarstvo Celje nam ne izdobra v planirani višini žagovcev, zato ni plovov in desk. Nabava lesa se bo morala razširiti na ostala gozdna gospodarstva, da bo surovine dovolj.

Obrat bi želel, da bi potrebe javljali pravočasno upravi sektorja, ne pa direktno obratu. Plan razreza daje namreč uprava sektorja po proučitvi prioritarnih potreb objektov.

Slikopleskarska delavnica Celje

— mojster Karlo Novak, tehnični vodja Adolf Kregar.

Obrat prevzema skoraj vsa slikopleskarska dela za potrebe podjetja v celjskem bazenu. V kolikor pa sam ne zmore zadostiti potrebam, oddaja dela subakordantom.

Vse pa bi bilo v redu, če bi razporeditev del tekla enakomerno. Tako pa je rok na vsakem objektu prekratek, posledica je nekvaliteta del in nešteto popravil na že izgotovljenih delih.

KOVINSKI OBRATI

Kovinski obrati — tehnični vodja Milan Kovač, elektrotehnik.

Elektrodelavnica — mojster Anton Speglič, tehnični vodja Milan Kovač.

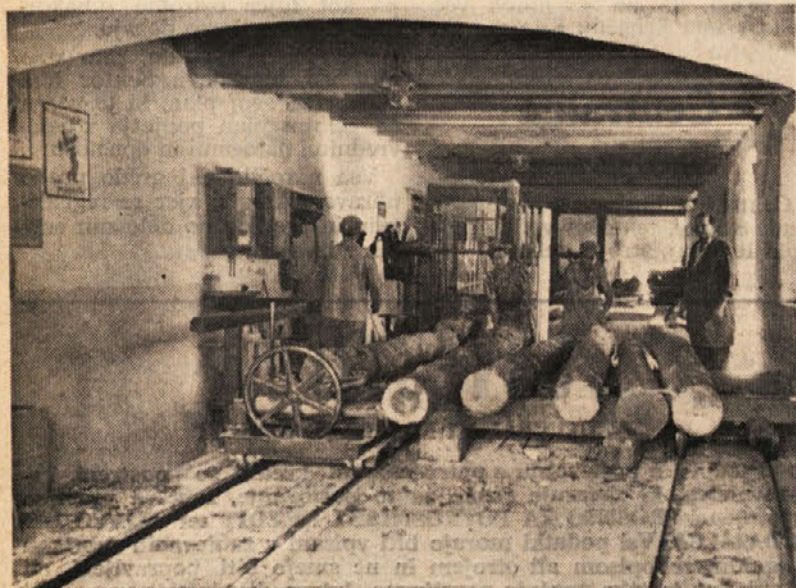
Obrat je hiter in dela samostojno tudi težje izvedbe, le da žal projekti niso popolni ali pa da jih med izvajanjem popravljajo, kar povzroča zastoje in škodoje materialu. Nekontinuirani razpored del na gradbišču povzroča nezadovoljstvo, ker se rokovo ne moremo usklajevati z operativno. Poleg teh problemov pa je še občutno pomanjkanje elektromateriala na tržišču, zaradi česar se improvizira in povečuje stroške v škodo obrata.

Ključavničarska delavnica

mojster Maks Gajšek, tehnični vodja Janko Cvetko, strojni tehnik.

Delavnica je po številu zaposlenih najmočnejša v kovinskem delu sektorja. Če bi bilo na trgu dovolj profilnega železa, bi lahko konstrukcije vnaprej pripravljali za objekte. Napredovanje del pa onemogoča tudi nekompletna tehnična dokumentacija.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Žaga s starim a še vedno dobrim polnofarmenikom — priprava surovine za vsakodnevni razrez za potrebe mizarjev, tesarjev in gradbišč

obnovitvi doma v Seneku. Naš projektivni oddelek je izdelal projekt adaptacije, kar daje upanje, da se uresniči želja po nečem, kar bo dalo zagotovilo Gomilskemu, da bo še dolgo kos vsem zahtevam od zunaj.

Da pa bo program popolnejši, je predvidena razširitev obrata konstrukcijskega tesarstva, kateri bi dopolnil v svoji delavnici še opaznost, kakor ga imajo vsa večja gradbena podjetja. To bi bil obrat, ki bi po načrtu z 90 % izkoristkom lahko izvedel opaze in jih dostavil gradbiščem. Vsi ti opazi bi se po končanem delu vrnil in iz njih izdelali po naročilu zopet drugi. Koriščenje lesa bi bilo s tem resda popolno.

Vzporedno s tem obratom pa bi se povečala proizvodnja žage. Tesarski obrat bi pristopil k svojemu tipu skladiščnih in pisarniških oziroma delovnih barak.

Ko bo na trgu zopet dovolj gradbenega in obrtnega materiala, bi v perspektivi morali misliti na povečanje kovinskih obratov, ki so po svoji kvaliteti izdelave sposobni za razširitev in manjšo industrializacijo.

LESNO GRADBENI OBRATI

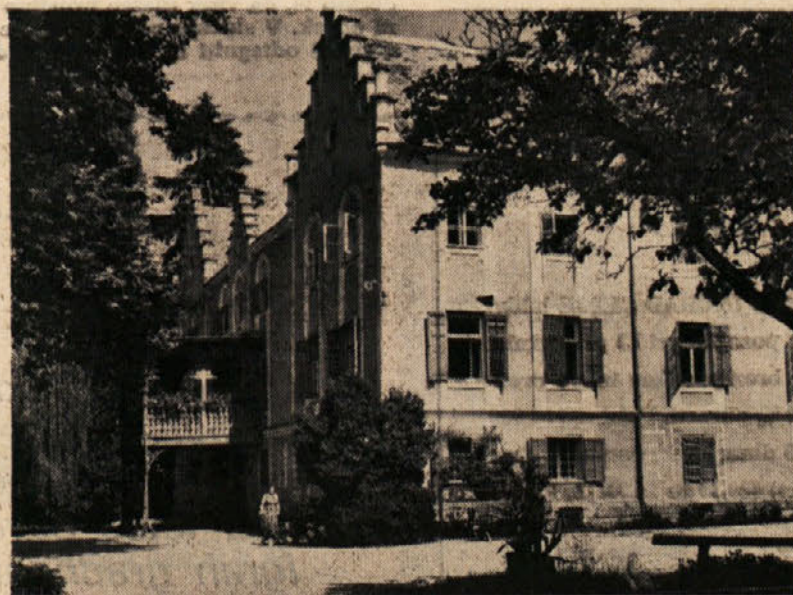
Lesno gradbeni obrati — tehnični vodja Rafko Funkl, dipl. lesni tehnik.

Obrat mizarstva Gomilsko — mojster Milan Korošec, tehnolog Milan Golavšek.

taži ali pa ostati pri načinu, ki je danes, ko mora obrat čakati tako dolgo, da vzame izmere, ko so etaže že pozidane. Zaradi tega dela niso do roka gotova, kritika na zamujanje rokov pa gre v večini primerov na račun delavnice. Nadalje projekti niso dopolnjeni z detajli, kar je drugi velik razlog, da so zastoji pri delu.

Vodja kovinskih obratov Milan Kovač, diplomirani elektrotehnik

Nekdanji počitniški dom Betona na Gomilskem prehaja ponovno v last kolektivu Ingrada

SEKTOR PROIZVODNIH OBRATOV V BESEDI IN SLIKI

(Nadaljevanje s 5. strani)

Če bi bili pravočasno izdani delovni nalogi in med gradnjo ne bi prihajalo do sprememb, bi se lahko obrat razvil v veliko delavnico. Prostori seveda ne odgovarjajo, predvsem pokriti del, opremljen z elektrodvigali.

Zaradi pomanjkanja profilnega železa je delo ovirano. Na primer: obrat dela za Rimske Toplice strešne nosilce sedem mesecev.

Razrezano je 30 ton železa, sestavljeno pa 5 nosilcev — vse ostalo je v rinfuznem stanju. Medtem delamo le toliko, kolikor dobimo materiala. Tako mučenje proizvodnje nima smisla.

Obrat ima dobre pogoje, da bi se razvil v malo industrijo, če bi projektiva osvojila več tipizacije.

Vodovodna delavnica

Vodovodna delavnica — mojster Stanko Salobir, tehnični vodja Janko Ručigaj, strojni tehnik.

Delavnica dela na objektu v dveh skupinah. Najprej je groba nato pa sledi fina instalacija. Pri grobi instalaciji ni posebnih pri-

pomb. Spori nastajajo pri šte-manju konstrukcij, ki so nosilne. Seveda bi take detajle moralo reševati vodstvo gradbišča in ne puščati delavcem, da rešujejo to sami. Pri fini instalaciji pa so težave v tem, ker je oprema zelo krhka — cevi in ventili porozni tako, da pride večkrat do poškodb, ki bremenijo delavnico. Navada, da se čaka na zadnji moment, kaj rada naredi zmedo na objektu.

Sanitarni vozli še do danes niso pravilno rešeni oziroma prešturirani. Kritika po vselitvi, da toči na več mestih je boleča in v večini primerov obrat ni kriv za to.

Kleparska delavnica

Kleparska delavnica — mojster Franc Belchar, tehnični vodja Igor Mlejnik, strojni tehnik.

Delavnica je po višini realizacije v kovinskem sektorju najmočnejša. V glavnem pa prevzema vsa krovsko kleparska dela. Za material letos še ni bilo tako kritično, težave pa so v zadnjem času nastopile s kislinskim uničevanjem cinkove pločevine. Lani v

Preboldu izdelane žlote razvite širine 3,00 m, dolžine pa 75,00 m iz cinkove pločevine 0,6, položene na iverice 16 mm, je v roku 50 dni uničilo. Vzrok še danes ni pojasnjen, trdi pa se, da je vzrok mlada iverica (pred koriščenjem mora biti vlečena vsaj 3 mesece), ki je zaradi vročine spustila iz svojega lepila formal-dehidno kislino, katera razjeda cink.

Drugi slučaj je uvožena Good-year kritina. Po šestih mesecih imamo vse odtok v pregibu preluknjane, pločevina pa je do kraja razjedena in teče v objekt. Nihče ne ve vzroka — projektant pa pravi, da ne bo nikoli več delal s tem kritjem. Kdo naj da svoj prav?

Centralna kurjava

Centralna kurjava — mojster Rudi Stifter, tehnični vodja Leopold Ručigaj, strojni tehnik.

Kapacitete obrata bi bile dovolj velike za potrebe podjetja, če bi bilo zaporedje del. Tako pa je naenkrat vse na kupu, drugič pa — po možnosti v največji sezoni — dela primanjkuje. Prav tako je kritičen material, predvsem oprema kotlov in avtomatizacija.

Projektiva uporablja material različnih perspektov, ki se zelo težko dobijo ali pa jih sploh ni na tržišču. Tako pride pri izvajanju do zastojev, sprememb — in seveda zamuda v času je tu. Na splošno si sektor želi, da bi ga obravnavali kot enakovrednega partnerja iz enega doma, ne pa kot tujca oziroma subakordanta, kar se čisto dogaja.

Vsi smo v Ingradu, zato smo tudi vsi Ingradovi. Sektor ima prav tako svoj plan, ki je vezan na celotni plan podjetja z istovrednimi nalogami in dolžnostmi.

Vsa naročila naj gredo preko uprave sektorja, kjer se registrirajo in predajo po delovnih enotah v izvajanje.

OBVESTILO

DELAVCEM, KI NAJAMEJO KREDIT

Predpisi o poslovanju s potrošniškimi krediti so poostreni. Zavarovalnica, ki zavaruje rizike za to poslovanje, zahteva pravilno izpolnjeno PROŠNJO ZA POTROŠNIŠKI KREDIT ter IZJAVO DELODAJALCA. Vsi podatki morajo biti vpisani v zahtevanih rubrikah z enakim rokopisom ali strojem in ne smejo biti popravljeni ali črtani, ker je taka prošnja neveljavna. Izjava delodajalca mora biti podpisana od direktorja in računovodje, oz. od pooblaščenih oseb.

Zato prosimo vse, ki želijo najeti kredit, da prinesejo v izpolnitev PRAZNE obrazce našemu referentu za kredite. Ta je dolžan obrazce pravilno izpolniti, jih dati podpisati in kompletirati. Prosim, da vsakdo prinese obrazce pravočasno, ker je vse to delo opravljeno, predvidoma, v dveh dneh.

Prosim, tudi, da vsakdo, ki želi najeti kredit, prinese s seboj osebno izkaznico. Podatki morajo biti vpisani izključno iz osebne izkaznice zaradi pravilne navedbe priimka, imena, rojstnega kraja itd.

Referent za kredite posluje vsak dan od 6. do 12. ure na Mariborski cesti 20, Celje (oddelek za plače). Opozarjamo, da je kreditno sposoben le tisti delavec, ki ima pri podjetju najmanj enoletno zaposlitev.

Trgovska podjetja kot so: TEKSTILANA, VUTEKS, SOUR itd. lahko prodajajo svoje blago brez jamstva zavarovalnice. Podjetje je dolžno le, da vsak mesec pravilno odvede določeni znesek — mesečni obrok. V slučaju pa, da delavec zapusti podjetje, smo dolžni dolg v celoti odtegniti in ga nakazati določenemu podjetju oz. trgovini.

Stroji kleparske delavnice — slučajno v polnem razmahu

OBVESTILO

Vsi kreditno sposobni člani kolektiva INGRAD CELJE lahko dobijo 1.000 dinarjev gotovinskega posojila pri LJ podružnici Celje (Celjska mestna hranilnica) brez porokov in po predhodnem vplačilu 20 % pologa ter 4 % obresti. Dobi npr. 1.000 dinarjev gotovine, vplača pa 200,30 dinarjev in ostane dolžan 829,00 din (mesečni obrok 82,90 din) (29,30 je za DOZ, ker je porok DOZ).

Kreditno sposoben je vsakdo, ki je pri podjetju eno leto in ki še ni dvignil posojila preko 6.000 din v tem letu.

Celje, dne 7. 9. 1971

Lea Čmak

ŠIG 1971

Članom kolektiva objavljamo veselo novico, da so naši športniki tudi letos osvojili na športnih igrah gradbenih delavcev izmed 51 gradbenih podjetij prvo mesto

Podrobnosti bomo objavili v prihodnji številki glasila.

Racionalna stanovanjska izgradnja

IZSLEDKI 25-LETNEGA DELOVANJA INŠTITUTA IFB (INSTITUT FÜR BAUFORSCHUNG) IZ HANOVRA

Tehnični napredek na vseh področjih dobi svoj smisel in vrednost šele tedaj, če prispeva k širjenju človekove razgledanosti ali izboljšanju njegovih življenjskih pogojev.

Tehnični napredek v gradbeništvu prav tako dobi svojo vrednost šele tedaj, ko prispeva k racionalizaciji gradnje. Racionalno graditi ne pomeni znižati stroške gradnje brez ozira na vrednost ali kvaliteto gradnje, temveč graditi objekte določene — ne zmanj-

so hkrati važni faktorji uporabnosti in gospodarnosti. Če hočemo zmanjšati stroške gradnje, ne da bi pri tem zmanjšali dejansko vrednost, se moramo poslužiti več ukrepov hkrati. Pri gradnji so udeležene številne samostojne dejavnosti — arhitektonski načrti, statika, gradbena dela, obrtna dela. Funkcijo proizvajalca nima en proizvajalec kot je to slučaj pri industrijski proizvodnji. V gradbeništvu, zlasti še v stanovanjski gradnji, si delijo to funkcijo investitor, izvajalec, inšpekcijske službe in državni uradi, arhitekt, statik, šef gradbišča ter različni obrtniki.

Iz tega sledi, kot prva važna predpostavka, da racionalizacija gradnje ne more biti prepuščena na primer le izvajalcu gradnje, ostali pa opravljajo svoja dela kot doslej. Vse sodelujoče dejavnosti morajo preusmeriti svoje poslovanje tako, da prispevajo k

ureditev. Vendar ne zadostuje, da ti oskrbovalni centri obstajajo, temveč morajo biti stanovančcem tudi lahko dostopni. Zato morajo ležati v območju pešprometa stanovanjskega naselja ali morajo biti z njimi vzpostavljene redne prometne zveze.

Razdalje med stanovanji ter oskrbovalnimi centri naj bodo tem krajše, čim pogostejše jih je treba uporabljati.

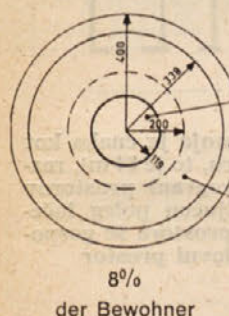
Minimalne razdalje med stanovanji in oskrbovalnimi centri se

določijo na osnovi obsega dejavnosti ter na osnovi gostote naseljenosti. Če ležijo oskrbovalni centri — servisi, v centru stanovanjskega naselja, stanujejo v območju 5-minutne oddaljenosti v primeru goste zazidave v zunanjem območju 8%, pri gosti zazidavi v notranjem območju pa 40%. Iz tega sledi, da lahko pri dobri urbanistični rešitvi stanuje v ugodni oddaljenosti od oskrbovalnega centra petkrat več prebivalcev.

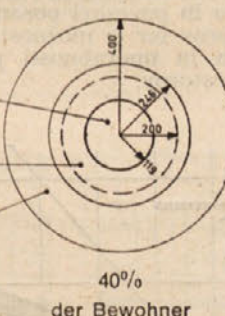
ELZA ČREPINŠEK
DIPL. ING. ARH.

šane — vrednosti z manjšimi stroški. Upoštevati je treba vedno oba faktorja: vrednost in stroške ter jih spraviti v ugodno razmerje.

bei dichter Bebauung
im äußeren Ring

bei dichter Bebauung
im inneren Ring

Shema prikazuje odstotek prebivalstva v območju ugodne oddaljenosti od oskrbovalnih centrov pri gosti zazidavi v zunanjem obroču (levo) in pri gosti zazidavi v notranjem obroču (desno)

Vrednost objektov se ne določi le s trdnostjo ter življenjsko dobo nosilne konstrukcije objekta. V veliki meri zavisi tudi od tega, da so prostori, njihova oblika, velikost in medsebojna povezava ter njihova obdelava zasnovani tako, da omogočijo maksimalno funkcionalno uporabo objekta za dejavnost, ki ji je namenjen. To velja enako za industrijske, kakor za vse ostale javne in stanovanjske objekte. Uporabna vrednost stanovanjskih objektov zavisi tudi od tega, da so zadovoljene želje stanovalcev po zdravem, prijetnem bivanju, lahkem in udobnem gospodarjenju, z željenim okoljem in oskrbo — s šolami, trgovinami, prometnimi sredstvi, igrišči, rekreacijskimi površinami in podobno. Tu so vključene tudi idealne vrednosti dobrega počutja v stanovanju in v individualnih bivališčih.

Zahteve in želje stanovalcev so lahko subjektivne in individualne. Zato so raznolike in spremenljive. Toda natančna študija teh želja, vzporedno z dejansko uporabnostjo starih in novih stanovanj, lahko da osnovne smernice za objektivne potrebe danes in v bodoče. S tem postanejo pravilno zajete želje stanovalcev merilo za uporabno vrednost stanovanjskih objektov. Gradbeni program, urbanistični in arhitektonski načrt

dosegu racionalizacije gradnje. Dejstvo pa je, da imajo največji vpliv na racionalizacijo načrtovalci, ustvarjalci ter dejavnosti, ki pripravljajo proizvodnjo. Stevilne ukrepe, ki jih moramo izvajati, lahko razdelimo v naslednja področja:

- funkcionalna zazidava ter omejevanje zazidalnih ter stanovanjskih okolišev
- ekonomično ter funkcionalno planiranje objektov ter stanovanj
- ekonomična priprava tehnologije gradnje
- racionalna organizacija del
- dosledna uporaba vseh ukrepov za koordinacijo posameznih dejavnosti ter kontinuiteta del.

Funkcionalna zazidava

Oskrba stanovalcev

Za dobro bivanje in lahko gospodarjenje so potrebni tudi razni oskrbovalni centri in javni objekti izven stanovanjskih objektov kot so: možnost nakupovanja, otroški vrtci, šole, komunalna

Parkirni prostori

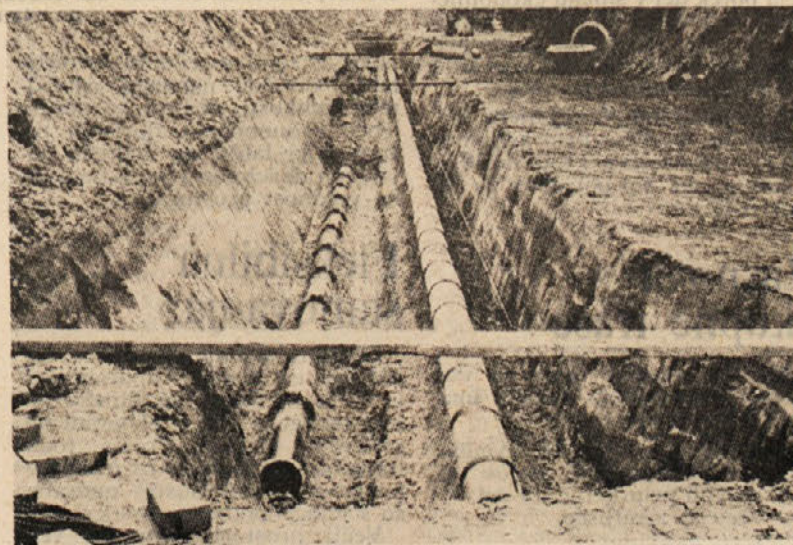
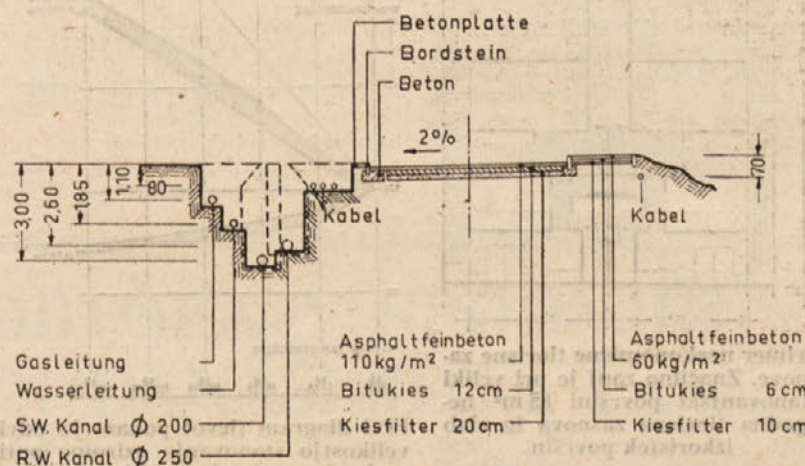
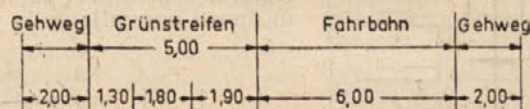
Število in razmestitev parkirnih prostorov vpliva na različno porabo komunikacijskih in zazidalnih površin.

Pri podvojitvi parkirnih prostorov, ki so nameščeni v nivoju terena, se lahko poraba zazidalne površine za skupino 4-etažnih objektov poveča za 30%. Pri enakem številu stanovanj in parkirnih prostorov, lahko večetažni parkirni prostori znižajo porabo zazidalnih površin za 10%.

Razmestitev in izvedba parkirnih prostorov vplivajo na razlike v stroških in razdalje od stanovanj. Zato imajo znaten vpliv na vrednost stanovanj. Pri razmestitvah med vrstami blokov so:

- poti kratke
- mala poraba površin, toda
- motenje stanovalcev garaže v vrsti:
- zmerne razdalje

(Nadaljevanje na 8. strani)

Primer izvedbe skupne trase vseh instalacijskih vodov kot prvi ukrep pri ureditvi novega gradbenega kompleksa

RACIONALNA STANOVANJSKA IZGRADNJA

(Nadaljevanje s 7. strani)

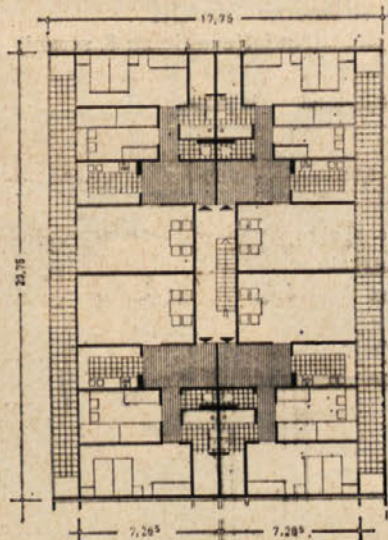
- minimalno motenje stanovalcev
- ekonomično le pri srednjem izkoristku zemljišča.

Pri večnadstropnih razmestitvah parkirnih prostorov:

- zmerne razdalje
- ne moti stanovalcev, toda
- višji stroški
- ekonomično le pri visokih cenah zemljišča in gosti zazidavi stanovanjskega kompleksa.

Zasnova zazidalnega okoliša

Zasnova stanovanjskega naselja poteka brez zastojev, v kratkem času in z minimalnimi stroški, če so vse dejavnosti že pri projektiranju pripravljene in usklajene. Zato je nujno potreben koordinator, ki usklajuje posamezne dejavnosti. Ta skrbi za usklajevanje posameznih načrtov kot so: cestno omrežje, elektrika,

Primer neekonomične tlorisne zasnove. Značilno zanj je pri veliki stanovanjski površini 85 m² neugodna tlorisna zasnova in slab izkoristek površin

vodovod, zunanja ureditev; razporeja potek del v smislu ekonomskega reševanja, skrbi za kontinuirni potek del ter za stalno prilagajanje oziroma usklajevanje vseh udeležencev dejavnosti.

Z racionalnim planiranjem, pripravo in izvedbo pripravljalnih del se lahko prihrani tudi do 30 % stroškov, ki so potrebni za te faze dela.

Zasnova skupne trase

Zasnova skupne trase za vse glavne vode novega naselja ima naslednje prednosti:

- časovno neodvisna izvedba del za izgradnjo vodovod od ostalih pripravljanih del,
- utrjeno zemljišče,
- lažja popravila,
- vsi vodi so združeni v skupnem jarku.

Skupna trasa vseh vodov je lahko speljana na naslednjih mestih naselja:

- na parkirnem pasu ob cesti,
- v zelenem pasu, ki deli cesto od pešpoti,
- v široki pešpoti.

Oskrbovalne in kanalizacijske vode je ekonomično polagati v

Ekonomično projektiranje Najugodnejše oblike prostorov in tlorisne zasnove objektov

Za ekonomično izvedbo objektov je bistvenega pomena natančno dimenzioniranje vseh prostorov in ekonomična tlorisna zasnova. Zahteve glede vrste, velikosti in opreme stanovanja in njegovih prostorov se razlikujejo. Spreminjajo se vzporedno s tehničnim in gospodarskim napredkom. Vendar lahko kljub temu vsaj za določeno obdobje določimo osnovne normative, ki zagotavljajo visoko uporabno vrednost stanovanj. Merilo za dimenzioniranje prostorov so obstoječe možnosti opremljanja in uporab-

skupen stopničasto oblikovan jarek. To olajša, pospeši in poceni izvedbo.

Gradnja ob neutrujenih cestiščih in brez osnovnih oskrbovalnih vodov zahteva dodatne stroške za provizorije in hkrati otežuje transport na gradbišče. Z izvedbo osnovne komunalne ureditve se poceni in pospeši gradnja stanovanjskega naselja.

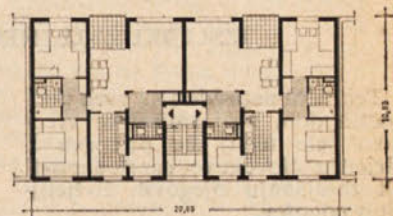
projektiranje

- različno opremo prostora,
- različne uporabne možnosti,
- različne funkcije prostora.

S povečanjem površine prostora za 10–20 % se lahko doseže individualna uporabnost.

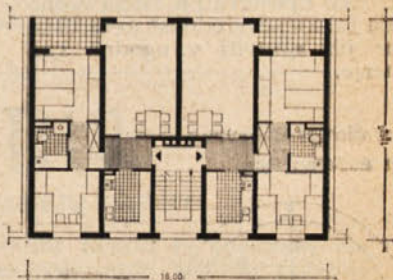
Optimalne rešitve stanovanjskih tlorisov

Uporabnost in bivalna vrednost stanovanja ne zavisi le od tlorisne površine stanovanja. Pri enaki izvedbi, opremi in oskrbi objektov se te lastnosti odražajo v funkcionalnem dimenzioniranju in povezavi posameznih prostorov ter iz možnosti opremljanja in uporabnosti posameznih prostorov.

V tem primeru je tlorisna površina zmanjšana v primerjavi s prvim tlorisom za 10 %, razširjen pa je program prostorov z ločenim jedilnim prostorom

- mnogo komunikacijskih površin
- manjka prečno prezračevanje
- enostranska orientacija stanovanj
- minimalni program prostorov

Velikost stanovanja je enaka kot v prvem primeru, to je 84 m², razširjen pa je program prostorov in sicer je vključen poleg ločenega jedilnega prostora še gospodinjinski delovni prostor

Racionalno projektirana stanovanja - primeri

1. Velikost stanovanja 68 m² — dve stanovanji v etaži

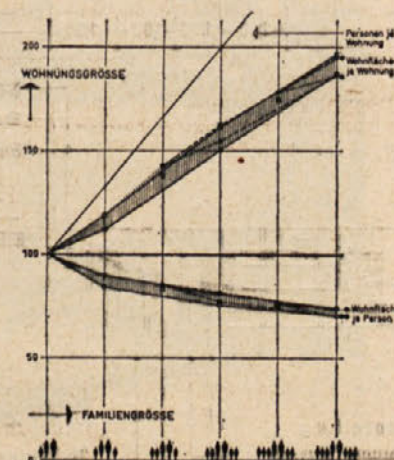
20 % manjša tlorisna površina, enak program prostorov, enaka uporabnost prostorov

2. Velikost stanovanja 76 m² — 10 % manjša tlorisna površina, dodatno projektiran ločen jedilni prostor

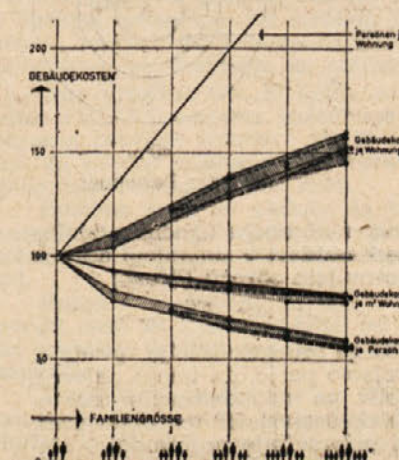
3. Velikost stanovanja 84 m² — enaka tlorisna površina, razširjen program prostorov: ločen jedilni prostor, utility — gospodinjinski delovni prostor

Ekonomično število etaž

Gradnja enako velikih, enako izvedenih in enako opremljenih hiš zahteva pri sicer popolnoma enakih osnovah za določanje cen, popolnoma različno visoke stroške glede na obliko objekta, v katerem so nameščena stanovanja. Ta pomembna komponenta, ki znatno vpliva na stroške gradnje, se odraža v številu etaž, globini objekta, podkletenju, obliki strehe, številu stanovanj ipd.

Prvi diagram (levo) ponazarja odvisnosti med velikostjo družine in velikostjo stanovanja oziroma optimalne stanovanjske površine na osebo in optimalne velikosti stanovanjskih površin. Drugi diagram pa ponazarja odvisnost stroškov za gradnjo od števila družinskih članov, oziroma stroške na osebo, na m² stanovanjske površine in na stanovanje

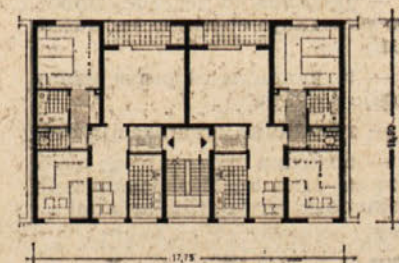

nosti. S temi merilnimi kriteriji lahko dobimo namesto »slučajnih« velikosti prostorov manjši izbor ekonomičnih tlorisnih rešitev, kjer lahko na manjših površinah dosežemo visoko uporabno vrednost prostora.

Fleksibilna stanovanja

Dimenzioniranje prostorov samo za en namen uporabnosti in to z minimalnimi dimenzijami, omogoča sicer ekonomične rešitve z nizkimi stroški, toda funkcija prostora, razmestitev pohištva ter možnosti uporabe so s tem popolnoma omejene.

Večji prostori zahtevajo več tlorisnih, stenskih in stropnih površin in s tem višje stroške izgradnje, vendar omogočajo:

Tu je prikazan v primerjavi s tlorisom v sliki 3 enak program prostorov projektiran na 20 % manjši tlorisni površini

Primer 1:

- Neekonomična tlorisna rešitev
- 4 stanovanja v etaži
- stanovanjska površina 85 m²
- neugodna oblika prostorov

RACIONALNA STANOVANJSKA IZGRADNJA

V vsaki skupini stanovanjskih objektov obstajajo ekonomične zasnove, ki se odražajo pri večstanovanjskih hišah zlasti v številu etaž, pri enodružinskih hišah pa poleg tega še od obsega podkletitve.

Ekonomične oblike visokih objektov

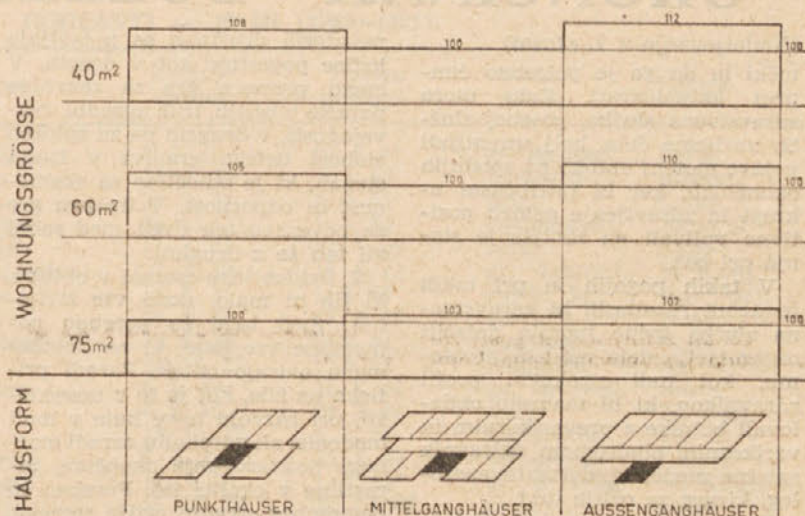
Ekonomična oblika visokih objektov se ne določa le po številu etaž. Odvisna je tudi od števila stanovanj v etaži. Število stanovanj v etaži je odvisno od tlorisne zasnove, ki je lahko: točkovna, ali z notranjim oziroma zunanjim hodnikom.

Za velika stanovanja so najbolj ekonomične točkovne tlorisne zasnove objektov, za manjša stanovanja pa zasnove z notranjim hodnikom.

Objekti z zunanjim hodnikom zahtevajo, tudi pri velikem številu stanovanj v etaži, večje gradbene stroške po stanovanju kot ostale tlorisne zasnove.

Velikosti stanovanja in gradbeni stroški

Pri enakih stanovanjskih zahtevah potrebuje večje gospodinjstvo večje število prostorov in večje površine kot manjše gospodinjstvo.

Iz slike je razvidna stopnja ekonomičnosti tlorisne zasnove glede na komunikacijske površine in velikost stanovanj. Kot je razvidno, je najbolj neekonomična tlorisna zasnova z zunanjim hodnikom.

Večje stanovanje zahteva tudi višje proizvodne stroške kot manjše. Gradbeni stroški stanovanja pa počasneje naraščajo kot povečanje stanovanjske površine. Višina gradbenih stroškov je določena tudi z obliko objekta v katerem so navedena stanovanja.

Za večja stanovanja so lahko potrebni prav tako visoki gradbeni stroški kot za mala, če so ena projektirana v neekonomični tlorisni zasnovi objekta, druga pa v ekonomični.

Optimalno planiranje

Pri projektiranju stanovanjskih objektov se določijo: oblika objekta, velikost in oblika stano-

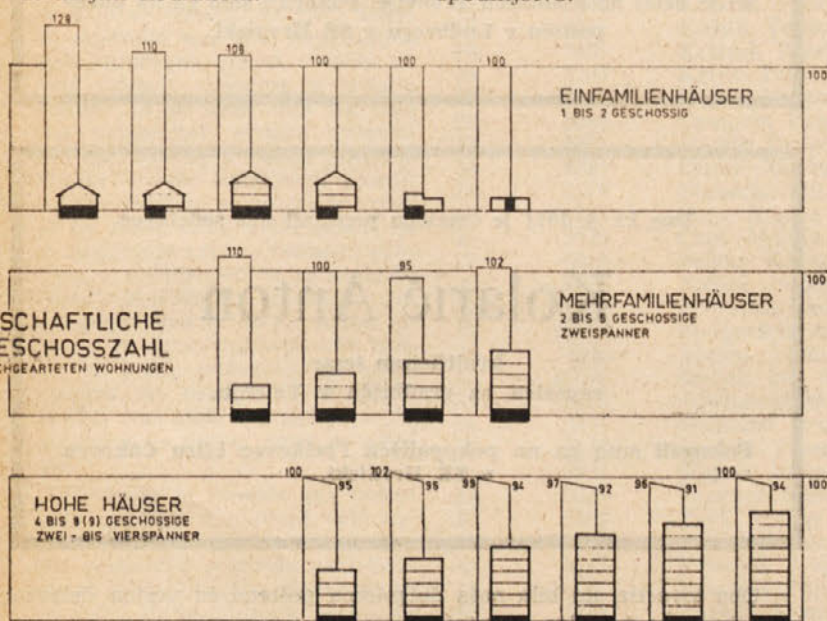
vanj in s tem njihova funkcionalnost oziroma uporabna vrednost.

Hkrati sledi iz izbrane rešitve višina izvedenih stroškov, ki so določeni z obliko in izvedbo, kajti objekt se ne more izvesti bolj ekonomično, kot je zasnovan.

Pri koriščenju vseh ukrepov za ekonomično planiranje pri programiranju:

- dimenzioniranje stanovanja in posameznih prostorov,
 - pri izbiri oblike objekta,
 - pri projektiranju kleti in strehe,
 - pri izgradnji in opremljanju,
 - pri razmestitvi objektov
- so lahko proizvodni stroški več kot 20% nižji kot pri enakih stanovanjih, kjer ti ukrepi niso upoštevani.

S projektiranjem pa se določi hkrati tudi to ali je možno izvesti objekt z ekonomičnimi pogoji.

Prikaz stroškov gradnje v odvisnosti od zasnove oziroma izvedbe podkletitve in strehe pri enodružinskih hišah in od števila etaž pri blokovni gradnji

MOTNJE KRVNEGA OBTOKA V SPODNJIH OKONČINAH - BOLEZEN DANAŠNJEGA ČASA

Krčne žile kot pravimo po domače tej bolezni, so v naši republiki zelo pogoste in predstavljajo hud problem za zdravstveno službo in posebej za paciente.

Letošnje leto naj bi bilo začetek organizirane kampanje za ublažitev in zdravljenje te bolezni posebej v naši republiki. V zvezi s tem bo letos kongres za medicino dela mednarodnega pomena, kjer bo obdelana ta tema. Zato je potrebno, da se ne samo zdravniki pač pa tudi celotno prebivalstvo, predvsem pa bolniki, čim bolj seznanijo z nastankom in zdravljenjem te bolezni.

Po najnovejših statističnih podatkih boleha v Jugoslaviji najmanj dva milijona prebivalstva zaradi sprememb na ožilju spodnjih okončin, kar povzroča motnje krvnega obtoka. V naših specialističnih ustanovah in inštitutih za medicino dela so ugotovili, da od tega števila odpade okrog 70 odstotkov na delavke oziroma delavce zaposlene v industriji, predvsem, če opravljajo delo sto-

je. S svojo boleznijo je vsak pacient nehoti postal član velike družine bolnikov, ki trpijo za motnjami obtoka v spodnjih okončinah. Strokovnjaki se zavedajo, da se ta družina nenehno povečuje. Marsikaj o vzrokih te bolezni nam je že znanega, priznati pa moramo, da je pri njej tudi še precej nepojasnjenega.

Predvsem si nismo še na jasnem, kako preprečiti nadaljnje naraščanje števila bolnikov s to boleznijo, kako obvarovati že naše otroke, da ne bodo trpeli zaradi istih težav.

Raziskave na tem področju se nadaljujejo. Naše farmacevtske tovarne zelo intenzivno delajo na tem problemu, seveda v najtesnejšem sodelovanju z znanimi jugoslovanskimi in tujimi strokovnjaki s tega področja medicine. Proučujejo najrazličnejše vplive na bolezen, ki jo označujemo cirkulacijsko pretočne motnje v spodnjih okončinah, načine in možnosti preprečevanja in posebej zdravljenje te bolezni. Za uspehe na tem področju, je nujno

potrebno, poleg prizadevanja strokovnjakov v naših zdravstvenih ustanovah in farmacevtskih tovarnah, tudi disciplinirano sodelovanje bolnikov. Samo na ta način se bo lahko ustavilo ali vsaj zmanjšalo nenehno naraščanje takih bolnikov. To vsekakor ni samo medicinski, ampak tudi hudo socialno ekonomski problem moderne dobe, problem ki zahteva sistematično teamsko delo, entuziazem strokovnjakov in prizadevnost bolnikov.

Raziskave in statistična obdelava motenj obtoka spodnjih okončin so pokazale, da se v Jugoslaviji odstotek bolnikov, ki boleha zaradi prevarikoznih in vaskularnih sindromov giblje med 10 in 20 %, in sicer med 30. in 70. letom starosti. V nekaterih tovarnah v Sloveniji so v zadnjem času strokovnjaki našli tudi do 50 odstotkov članov kolektiva, ki so prizadeti zaradi motenj obtoka v spodnjih okončinah in potrebujejo zdravljenje. To je vsekakor zelo zaskrbljujoče poročilo. Ta bolezen, ki jo nekateri imenujejo

minus varianta pokončne drže človeka, je torej resnična in potencialna nevarnost za vse ljudi.

Statistika je pokazala, da so motnje obtoka v spodnjih okončinah bolj pogoste pri osebah, ki dalj časa stojijo in sicer zaradi delovanja sile teže, da je invalidnost zaradi te bolezni večja, kot se sicer misli in da se zaradi te bolezni izgubi najmanj toliko delovnih ur kot pri gripi.

Člani delovnih kolektivov v tovarnah, posebej tam, kjer proizvodnja še ni na zadostni tehnični ravni, morajo zaradi narave svojega poklica pretežno del delovnega časa stati.

To velja tudi za delavce v kmetijstvu, gradbeništvu, komunalnih podjetjih itd. Če še navedemo, da so ogrožene osebe, o katerih smo pravkar govorili, nepoučene o vajah, ki jih je potrebno izvajati v odmorih na delovnem mestu, da bi se preprečile motnje obtoka v spodnjih okončinah, potem je jasno, da je ta problem v naši državi še vedno na mrtvi (Nadaljevanje na 10. strani)

MOTNJE KRVNEGA OBTOKA V SPODNJIH OKONČINAH - BOLEZEN DANAŠNJEGA ČASA

(Nadaljevanje z 9. strani)

točki in da ga je potrebno čimprej aktualizirati. Zato mora zdravstvena služba, posebej služba medicine dela, bolj spremljati pojave motenj obtoka na spodnjih okončinah, ker bi pravočasni ukrepi in zdravljenje gotovo pozitivno vplivali na zboljšanje stanja pri nas.

V takih pogojih in pri takih poraznih rezultatih bi zdravstvena služba točno morala določiti organizacijo dela na tem problemu, kot tudi strokovni profil zdravnikov, ki bi teamsko obdelovali bolnike z prevaričnim in varikoznim sindromom (zdravnik splošne medicine, dermatovenerolog, kirurg za ožilje itd.).

Ko se je davni prednik današnjega modernega človeka postavil na zadnje noge in začel uporabljati sprednje kot bodoče roke, nikakor ni mogel predvidevati, kakšne posledice bodo in koliko jih bo. Ena od nezaželenih je poslabšanje krvnega obtoka v spodnjih okončinah, ki se pogosto zaključuje kot bolezen z imenom krčne žile, krtice ali strokovno — varice. Ta bolezen sodobnega človeka sodi med najbolj razširjene nasploh. Po podatkih različnih avtorjev zbolijo za njo več kot polovica vsega prebivalstva, čeprav so podatki dokaj različni, glede na starost opazovanih skupin, njih poklice, življenjske navade in druge okoliščine.

Za razumevanje nastanka motenj v obtoku in razvoja krčnih žil, si moramo najprej priključiti v spomin znanje o normalnem krvnem pretoku.

Vemo, da kri proti periferiji poganja srce s svojo močjo. Potem ko le-ta prepoji tudi najbolj oddaljene dele telesa, odda snovi, ki jih kot potrebne nosi s seboj in sprejme od celic vse tisto, kar jim je odvečno ali škodljivo, začne pot nazaj proti srcu. Od najtanjših žilic, lasnic ali kapilar proti debelim in debelejšim se tako imenovana venska kri zbira in usmerja proti srcu. To omogočajo posebne zaklopke, nameščene v notranjosti ven. Sila, ki poganja kri, pa prihaja z več strani; pritisk nove krvi, ki prihaja, gibanje mišic ob venah (posebno pri delu), utrip žil odvodnic, ki se prenaša na v bližini potekajoče vene, vsrk s strani srca in še drugi.

Iz povedanega je razumljivo dvoje: odtok bo toliko težji in počasnejši, kolikor se kri zbira in odteka iz srca bolj oddaljenih delov telesa, kot je to prav slučaj s spodnjimi okončinami. In drugič, da bo kri zastajala in bo odtok oviran, če katerikoli od sistemov, ki sodelujejo v odtoku, odpove.

Če pa pride do zastajanja krvi v spodnjih okončinah, če je torej odtok oviran in počasen, sledijo najrazličnejše spremembe predvsem na teh mestih, a pozneje tudi drugod. Ravno to vidimo pri krčnih žilah, posebno če so močnejše razvite.

V največjem številu primerov je nastanek krčnih žil povezan z naslednjimi činitelji:

1. Določena nagnjenost k razvoju krčnih žil je že prirojena. V

nekaterih družinah se pojavljajo krtice pogostejše kot v drugih. V enem primeru gre za razvojne napake v ožilju, njih zgradbi, razvejanosti, v drugem pa za splošno slabost tistega gradiva v žilnih stenah, ki je odločilno za elastičnost in odpornost. V tretjem gre za povezavo teh dveh med seboj ali teh še z drugimi.

2. Pridobljene motnje v obtoku, ki jih ni malo, skozi vse življenje: med temi so posebno pomembne vse tiste, ki na določen način ovirajo odtok. Zaradi pritiska na žile, kot je to v nosečnosti, pri razvoju neke bule v mali medenici ali v trebuhu, zaradi močnega podvezovanja okončine, zarastline v okolici itd. Posebno so pomembne okvare ožilja samega, na primer poškodbe, vnetja, različne spremembe pod vplivom hormonov, prehrane itd. Večina teh namreč okvari zaklopke, ki potem ne zadržujejo krvi, ampak ta prosto pada navzdol. Prezreti ne smemo niti tistih motenj in okvar, ki nasploh ovirajo ali otežkočajo obtok, kot so močnejše ploska stopala, posledice poškodb, na primer zlomov goleni, večjih brazgotin po ranitvah in končno način življenja ter poklic. V najrazličnejših in najbolj pisanih kombinacijah teh in drugih činiteljev prihaja vedno do podobne slike. Kri ne odteka več normalno iz prizadetega področja, kopiči se v posameznih predelih in pritiska od znotraj na žile. Ker so te manj odporne, se počasi širijo. Ko so se razširile, so zaklopke, če so še sploh ohranjene, še bolj odmaknjene in slabše opravljajo svojo nalogo. Zato je odtok slabši, stene se čedalje močnejše širi-

jo. Tako nastanejo različno oblikovane razširitve žil; enkrat na daljšem odseku, drugič na manjšem v obliki vrečk, nanizane ena nad drugo, tretjič kot drobna mreža itd. Prizadete pa so lahko vene na površini ali v globini.

Našemu opazovanju so seveda površne krtice bolj dostopne, pa tudi pogostejše so. V začetku razvoja bolezenskih sprememb ni posebnih težav. Pojavijo se v glavnem čez dan, zaradi pokonč-

(Nadaljevanje na 11. strani)

Dne 9. 6. 1971 je nenadoma umrl naš sodelavec

Jelakovič Mirko

kvalificiran tesar

ki je delal na gradbišču Trbovlje. Pokopali smo ga na pokopališču v Ludbregu v SR Hrvatski.

Dne 27. 8. 1971 je tragično preminil naš sodelavec

Kolarič Anton

kvalificiran tesar

zaposlen na gradbišču v Velenju.

Pokopali smo ga na pokopališču Plaškovec blizu Čakovca v SR Hrvatski.

Oba tovariša sta bila naša dolgoletna poštena in vestna delavca in se ju bomo še dolgo spominjali.

Naše kegljišče, ki je opremljeno z avtomatskimi postavljači kegljev, že zadovoljuje številne kegljače iz Celja in bližnje okolice. Po začetnih pomanjkljivostih so se stroji »utekli« in normalno služijo svojemu namenu. Slika prikazuje odprto tekmovalno igro.

Motnje krvnega obtoka v spodnjih okončinah - bolezen današnjega časa

(Nadaljevanje z 10. strani)

ne drže človeka. Noga zateče, čez noč pa zopet splahni. Pojavi se hitrejša utrujenost, napetost v stopalu in v goleni, žile čedalje bolj nabrekajo. K temu se pridružijo krči. Ko bolezen enkrat začne svojo pot, jo skoraj nezadržno nadaljuje, če se je ne začne zdraviti. Žile se čedalje močneje širijo in zajemajo tudi prej neprizadete dele; prehrana goleni, stopala ali cele spodnje okončine je čedalje slabša. To se kaže tudi na koži kot zadebelitev, drobne krvavitve, sprememba v barvi, površno vnetje — tako imenovani golenji ekcem. Pogosto se pojavi še vnetje na žilah, neke vrste sesedanje in zlepljanje krvi na vnetnem predelu — tromboflebitis, ki je lahko huda komplikacija krčnih žil. Na nekaterih mestih krčice toliko izbruhnejo navzven, da iz njih začne krvaveti, pridružijo se spremembe na ostalih tkivih, a v končni fazi sledi najneprijetnejša posledica — razvoj golenje razjede.

Obolenje je mogoče pri večini oseb zadržati v razvoju bolezenske slike, omiliti težave in vsekar prepričati poznejše nevšečnosti in komplikacije. Zavedati se je treba, da iz majhnih nastanejo velike krčne žile in iz lažjih hudi znaki, ker bolezen, če jo ne začnemo zdraviti, nenehno napreduje. Poleg tega mora biti vsak bolnik pripravljen na sodelovanje pri zdravljenju, ki traja domala vse življenje, od prvih težav naprej, s krajšimi ali daljšimi presledki brez vsakih motenj. To nedvomno terja veliko potrpežljivosti od zdravnika, še več pa od bolnika.

Zdravljenje in preprečevanje posledic mora upoštevati vse tiste činitelje, ki na svoj način vplivajo na nastanek krčnih žil. Ker na prirojene slabosti ne moremo vplivati v zadostni meri, se usmerimo na tiste, ki so nam dostopne. Zdrav način življenja ob zadostnem telesnem gibanju, gojenje športov, pravilno razporejeni in dobro izkoriščeni počitki, posebno v poklicih, ki terjajo daljšo stoji, v nosečnosti itd., pomagajo preprečevati prezgodnje nastajanje krčic. Zdravljenje začnemo čimprej in ga usmerjamo zoper vse činitelje, ki so nam dostopni. Uporabnih metod je več: jemanje zdravil, zdravljenje z injekcijami ali operacijo, oziroma kombinacijo več metod hkrati. Težko je dati prednost neki od teh, kajti vsaka ima prednost v enih in slabost v drugih primerih. Prepustimo, da o tem odloča zdravnik, bolnik pa naj sledi in izvajajo njegove napotke. Od bolnika se terja da prihaja redno na kontrole, nosi elastične po-voje, ki jih snema le ponoči.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Objavljamo seznam jubilarantov z 10, 15, 20 in 25-letnim neprekinjenim stažom pri podjetju, ki bodo v letošnjem novembru prejeli nagrade za dolgoletno delo.

Prosimo vse imenovane in ostale člane kolektiva, da sezname pregledajo in do 30. 9. 1971 sporoče v kadrovsko službo podjetja vse eventualne napake, oziroma manjkajoča imena.

JUBILANTI — 10 let (1961—1971)

Tek. št.	Mat. št.	Priimek in ime	Rojstni datum	Datum nastopa	Poklic-del. m.	Sektor
1.	5175	Arhanič Dominik	2. 2. 37	10. 5. 61	gr. delavec	Celje
2.	10502	Colarič Milan	15. 7. 30	1. 1. 61	tehnolog	Mehan.
3.	4917	Cander Vinko	23. 2. 39	1. 6. 61	zidar	Celje
4.	10508	Črepinšek Silva	28. 11. 27	1. 5. 61	računovod.	Skup. sl.
5.	5281	Črnjevič Josip	17. 3. 31	27. 7. 61	zidar	Celje
6.	5182	Globovnik Rudolf	27. 3. 39	18. 5. 61	gr. delovod.	Sl. Konj.
7.	5272	Gorjanc Ignac	13. 7. 37	1. 8. 61	stavb. klj.	Kov. dej.
8.	5337	Horvat Janez	25. 6. 38	17. 8. 61	strojnik	PGM
9.	5163	Hrzenjak Anton	12. 4. 23	6. 4. 61	strojnik	Celje
10.	10504	Humer Ivan	22. 12. 27	1. 2. 61	telefonist	Sk. sl.
11.	5327	Jambriško Ivan	5. 1. 39	12. 8. 61	gr. delovod.	Store
12.	5025	Jan Franc	4. 8. 35	24. 3. 61	mizar	ZD-Gom.
13.	10505	Jan Marija	14. 10. 37	1. 3. 61	knjigovod.	Sk. sl.
14.	10509	Jevšinek Marija	2. 2. 33	16. 4. 61	knjigovod.	Ljublj.
15.	5357	Klančnik Jožefa	17. 3. 40	1. 9. 61	gr. delavka	Sl. Konj.
16.	5442	Košćak Franjo	13. 10. 29	24. 10. 61	zidar	Celje
17.	5216	Kožuh Terezija	21. 9. 29	1. 6. 61	kuharica	Ljublj.
18.	5401	Križnik Martin	19. 11. 33	21. 9. 61	strojnik	PGM
19.	5203	Krljič Peter	10. 11. 30	25. 5. 61	strojnik	Ljublj.
20.	10510	Kučer Nevenka	18. 2. 41	1. 8. 61	programer	Skup. sl.
21.	5263	Lampret Ernest	5. 7. 38	2. 8. 61	zidar	Izobr. o.
22.	5851	Maček Dragotin	7. 6. 39	8. 8. 61	tesar	Celje
23.	4881	Obrez Martin	29. 10. 24	9. 2. 61	šofer	Mehan.
24.	1174	Olenšek Vili	14. 6. 37	20. 8. 57	upr. nas.	Trb.
25.	4951	Oset Angela	30. 4. 32	13. 3. 61	čistilka	Skup. sl.
26.	5426	Oset Marija	31. 10. 29	19. 10. 61	čistilka	Skup. sl.
27.	5212	Pelcar Karel	16. 7. 23	4. 5. 61	skladišč.	Ljublj.
28.	4877	Polšak Janko	13. 6. 30	6. 2. 61	šofer	Mehaniz.
29.	5106	Prevalšek Anton	5. 1. 37	19. 4. 61	slikopl.	ZD
30.	10433	Podgoršek Anica	17. 5. 25	1. 8. 56	knjigovod.	Skup. sl.
31.	4880	Simon Tomo	13. 12. 38	13. 2. 61	gr. delovod.	Celje
32.	10506	Sovinc inž. Marija	30. 5. 34	15. 3. 61	inž. projekt.	Skup. sl.
33.	5479	Stermečki Martin	6. 11. 31	1. 12. 61	šofer	Mehaniz.
34.	5473	Šmarčan Ivan	30. 7. 31	13. 11. 61	šofer	Mehaniz.
35.	5124	Špehar Josip	26. 8. 31	11. 3. 61	zidar	Ljublj.
36.	4893	Šumak Josip	10. 10. 39	27. 2. 61	soboslikar	ZD
37.	5029	Travner Mihael	11. 7. 29	3. 4. 61	žagar	ZD
38.	5462	Turk Stefan	26. 7. 37	13. 11. 61	zidar	Celje
39.	5387	Vračević Pero	1935	29. 7. 61	zidar	Ljublj.
40.	5345	Vrbnjak Vinko	10. 1. 39	29. 8. 61	zidar	Store
41.	10507	Zalašček Miroslav	18. 5. 36	1. 4. 61	tehnolog	Kov. dej.
42.	5478	Zavšek Franc	16. 9. 39	1. 12. 61	klepar	Kov. dej.

JUBILANTI — 15 let (1956—1971)

Tek. št.	Mat. št.	Priimek in ime	Rojstni datum	Datum nastopa	Poklic-del. m.	Sektor
1.	128	Bohnec Jurij	3. 4. 29	12. 4. 56	strojnik	Mehaniz.
2.	10373	Cijan inž. Ivan	17. 8. 23	16. 4. 56	šef kom. sl.	Skup. sl.
3.	250	Debeljak Leopold	17. 3. 31	23. 5. 56	tesar	Zalec
4.	315	Drvoderič Florjan	28. 11. 34	21. 10. 56	str. ključ.	Kov. dej.
5.	10381	Furlan Rudolf	21. 12. 14	1. 2. 56	skladišč.	PGM
6.	385	Gajšak Rudolf	15. 7. 30	4. 12. 56	zidar	Celje
7.	399	Gobec Anton	28. 3. 12	2. 9. 56	cementn.	PGM
8.	866	Karneža Franc	22. 11. 31	20. 7. 56	tesar	Inozem.
9.	796	Kovač Milan	1. 1. 34	12. 9. 56	tehnolog	Kov. dej.
10.	877	Krulec Franc	3. 12. 25	4. 5. 56	zidar	Zalec
11.	949	Lipovšek Ciril	13. 7. 39	24. 5. 56	varilec	Mehaniz.
12.	10433	Podgoršek Anica	17. 5. 25	1. 8. 56	knjigovod.	Skup. sl.
13.	1310	Pokupec Marjan	8. 8. 34	15. 8. 56	zidar	Celje
14.	10435	Požlep Ruža	12. 6. 35	2. 7. 56	knjigovod.	Skup. sl.
15.	1360	Pungaršek Ivan	12. 8. 34	8. 8. 56	šofer	Mehaniz.
16.	8209	Rovan Stefan	13. 7. 10	1. 8. 56	tesar	Celje
17.	1537	Strouhal Edvard	14. 3. 22	1. 11. 56	mizar	ZD-Gom.
18.	1882	Zorko Mijo	25. 9. 34	24. 8. 56	sklad.	Mehaniz.
19.	1883	Zubak Ivan	24. 6. 23	31. 7. 56	gr. del.	PGM
20.	1888	Zupanc Ivan	14. 1. 34	10. 9. 56	str. ključ.	Kov. dej.

JUBILANTI — 20 let (1951—1971)

Tek. št.	Mat. št.	Priimek in ime	Rojstni datum	Datum nastopa	Poklic-del. m.	Sektor
1.	79	Belehar Katica	20. 10. 33	23. 11. 51	čistilka	Sk. služ.
2.	229	Čepin Jožefa	23. 2. 30	16. 8. 51	čistilka	Sk. služ.
3.	280	Draganović Rešid	12. 6. 23	2. 4. 51	zidar	PGM
4.	334	Emeršić Ivan	16. 8. 28	1. 6. 51	zidar	PGM
5.	340	Esih Franc	3. 12. 26	20. 8. 51	strojnik	Zalec
6.	628	Jutriša Ivan	28. 10. 23	19. 11. 51	zidar	Celje
7.	687	Knez Alojz	14. 4. 23	1. 11. 51	gr. delavec	Store
8.	1636	Petecin Barica	2. 12. 30	2. 10. 51	kuharica	Sk. služ.
9.	1242	Petecin Viljem	2. 5. 26	1. 12. 51	gr. delovod.	Celje
10.	1780	Vočanec Ivan	11. 11. 23	5. 7. 51	gr. delovod.	Store
11.	1856	Zbiljski Ludvik	24. 11. 28	3. 2. 51	gr. delovod.	Store

Rezultati ankete o športnem udejstvovanju

Na podlagi sklepa skupnega sestanka aktivna ZMS Ingrad in upravnega odbora športnega društva, smo v mesecu juliju 1971 poslali članom kolektiva anketo o športu pri podjetju, ki obenem služi kot prijavnica za sodelovanje v našem športnem društvu.

Od 300 izvodov anket, ki smo jih poslali, smo dobili nazaj le 94 izpolnjenih. Iz posameznih sektorjev so vrnili izpolnjene ankete:

— Celje	15
— Zalec	4
— Ljubljana	7
— Slov. Konjice	4
— Montaža	13
— Medlog	1
— Proizvodni obrati	10
— Vzdrževalni obrati	19
— Mehanizacija	9
— Uprava, menza, projektivni biro	12
Skupaj	94

Starostna struktura anketiranih je naslednja:

do 20 let	37
od 20—29 let	37
od 30—39 let	11
od 40—49 let	9
Skupno	94

Za sodelovanje v posameznih panogah športa, katere goji društvo, se je prijavilo naslednje število kandidatov:

1. kegljanje	29
2. šah	20
3. odbojka	24
4. mali nogomet	41
5. streljanje	46
6. namizni tenis	22
7. balinanje	14
8. košarka	23
9. rokomet	15
10. smučanje	14

Predlogi članov kolektiva za uvedbo novih panog:

1. plavanje	13
2. kolesarjenje	2
3. karate	4
4. tenis	9
5. judo	3
6. auto-rely	1
7. atletika	5
8. planinstvo	2
9. lokostrelstvo	2
10. ribolov	1
11. padalstvo	1
12. ragby	1
14. boks	2
15. bikoborba	1
16. drsanje	2

15 od prijavljencev že sodeluje v športnih klubih izven podjetja. 25 kandidatov se je odločilo za občasno treniranje, 69 pa za redno.

34 anketirancev želi uvedbo treningov ločeno po sektorjih, 21 pa se jih je odločilo za skupne treninge, ostali niso odgovorili na to vprašanje. 58 ljudi je odgovorilo, da stalno spremljajo rezultate našega športnega društva, 6 jih je odgovorilo, da niso seznanjeni z uspehi, ostali na to vprašanje niso odgovorili.

Na vprašanje: kateri so vzroki, ki ovirajo športno dejavnost po sektorjih, so bili naslednji odgovori:

- slaba organizacija po sektorjih
- raztresenost gradbišč,

— prezaposlenost — nadurno delo,

— nezainteresiranost vodilnih na sektorju,

— premeščanje delavcev,

— premajhen interes med delavci, ker raje izkoristijo svoj prosti čas za dodatni zaslužek (fuš)

— slaba koordinacija med športnim društvom in delavci,

— neinformiranost,

— premalo medsebojnih tekmovalij med sektorji

— neaktivnost vodij za posamezne panoge na sektorjih

— neurejenost igrišč in pomanjkanje rekvizitov na zunanjih sektorjih.

Predlagano je bilo, da bi zunanjim sektorjem dodelili določena finančna sredstva, s katerimi bi samostojno razpolagali za športno dejavnost.

Anketa ni dala želenega rezultata, predvsem glede množičnosti. Pričakovali smo večji odziv. Upamo, pa, da bomo s tem dobili nekaj novih simpatizerjev športa.

Športno društvo bo natanko proučilo predloge anketirancev o uvedbi novih panog in odločilo

KRIŽANKA

Za nagradno križanko smo do roka prejeli 43 pravih odgovorov. Žreb je izbral:

Prvo nagrado v višini 50 dinarjev dobi Urnkar Alojz, drugo nagrado 30 dinarjev prejme Perovič Zvonka in tretjo nagrado v višini 20 dinarjev dobi Sraga Marko.

Vsem izžrebancem iskreno čestitamo.

Rešitve pošljite najkasneje do 25. 9. t. l. v uredništvo glasila.

Rebus

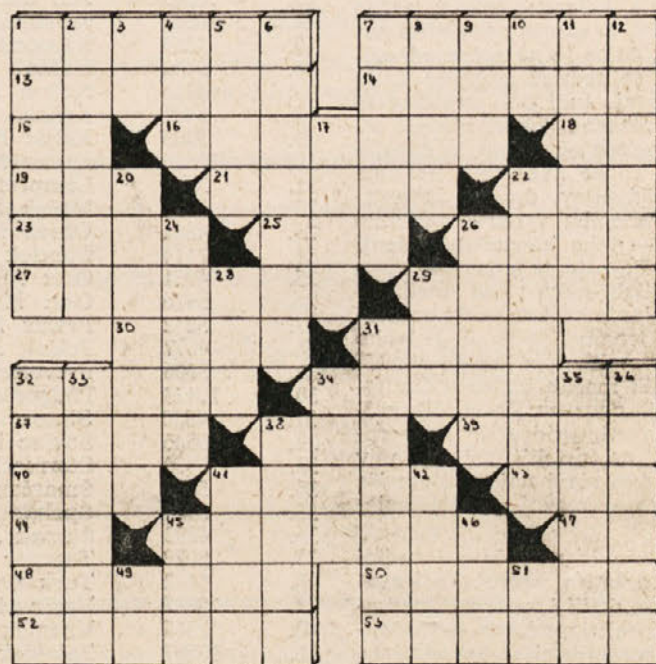

v okviru možnosti. Vseh seveda ne bo možno upoštevati. Nujno je treba izboljšati pogoje za udejstvovanje pri športu na zunanjih sektorjih, povzeti ustrezne ukrepe za boljšo informiranost, z različnimi akcijami pritegniti večje zanimanje članov kolektiva za športno dejavnost tako rekreativno kot tekmovalno. Seveda pa bo to možno le s sodelovanjem vo-

dilnih ljudi na sektorjih (šefov sektorjev in šefov gradbišč). Sektorji bi morali določiti športne referente, ki bi urejali športna vprašanja na sektorjih, kontaktirali s športnim društvom in pomagali pri organizaciji raznih tekmovalij in drugih srečanj itd.

Urniki treningov je bil izdelan in objavljen v internih informacijah v juliju 1971.

Nagradna križanka

VODORAVNO: 1. gozdni sadež, 7. zdravnik specialist za mokerila, 13. celjsko gradbeno podjetje, 14. posoda za vlijanje kovin, 15. medmet, 16. naprava za otipavanje, 18. sosednji črki, 19. moško ime, 21. red, 22. kratica za ekonomsko propagandno oddajo, 23. teža posode, 25. industrija nafte iz Zagreba, 26. obdelovalec zemlje, 27. lepo cvetoč grm, 29. vrsta palme, 30. nedoločeni zaimsek, 31. puč, 32. sadno drevo in njegov sadež, 34. bojni strup, 37. orodje za obdelavo kovin, 38. medmet, 39. drža, stoja, 40. ime pevca Pestnerja, 41. zapreka, 43. kratica Vzhodne Nemčije, 44. grška črka, 45. vagon za spanje, 47. arabski žrebec, 48. vrsta plina, 50. mesto pod Črnim vrhom, 52. Samsonova ljubica, 53. asfalt, ter.

NAVPIČNO: 1. časovna enota, 2. veterni jopič, 3. različni črki, 4. kratica mednarodne begunske organizacije, 5. kratica zahodnoevropskega pakta, 6. seštevanje, 7. prevara, 8. švitek papirja, 9. organ vida, 10. kemični znak za litij, 11. olupljen del sadeža, 12. vrsta plesa, 17. pojav na vodi, 20. hranilno sredstvo, 22. ameriški pisatelj, 24. makedonska junakinja (Vera), 26. orodje za izkop, 28. kraj pri Opatiji, 29. žensko ime, 31. zelo marljiv brigadir, 32. program, 33. pesniška figura za nasprotje, 34. grški junak, 35. najhujši zločin proti ljudstvu, 36. umetna masa na atletskem stadionu v Celju, 38. ime slikarke Kobilice, 41. znamka zahodno-nemških avtomobilov, 42. Verdi-jeva opera, 45. kurirji, 46. žival, ki živi pod zemljo, 49. različni črki, 51. kemični znak za iridij.

JUBILANTI — 25 let (1946—1971)

Tek. št.	Mat. št.	Priimek in ime	Rojstni datum	Datum nastopa	Poklic-del. m.	Sektor
1.	10365	Borinc Alojz	5. 6. 29	1. 6. 46	upr. d. nas.	Skup. sl.
2.	10384	Gobec Rudolf	7. 2. 13	1. 3. 46	projekt.-t.	Proj. sl.
3.	476	Hajšek Karel	24. 9. 16	22. 2. 46	tesar	ZD-Gom.
4.	1489	Slemenšek Alojz	14. 6. 22	1. 8. 46	čuvaj	ZD-Gom.
5.	1536	Strojanšek Anton	28. 4. 17	16. 4. 46		